

LESU ZDAR

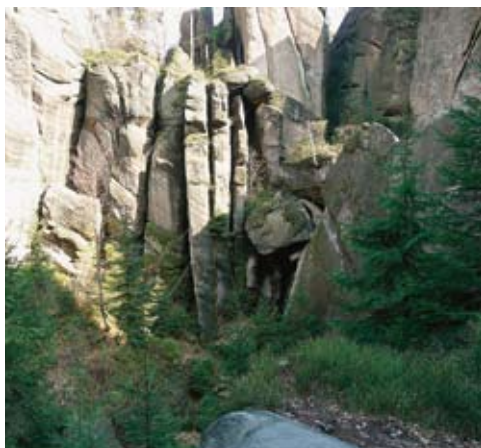
9/08

Lesy ČR podporují populaci raroha

Dotace z EU v období 2007–2013

Broumovské stěny – lesy, rokle, skalní hřiby

Pohled z rozhleden na albrechtické lesy

- 3 úvodní slovo
- 4 Lesy ČR podporují populaci raroha
- 6 LČR, s. p., a dotace z EU v období 2007–2013
- 10 elektronické aukce dříví
- 12 hospodářské výsledky LS a přímo řízených LZ
- 15 10 let od katastrofálních povodní na Rychnovsku
- 16 významné a památné jasany v ČR a Evropě
- 18 Broumovské stěny – lesy, rokle, skalní hříby
- 25 keltský horoskop a křížovka
- 26 časopis Háj a jeho zakladatel
- 28 záhady kolem mláďat
- 30 pohled z rozhleden na albrechtické lesy
- 32 obchod s dřívím vyžaduje zkušenosti
- 34 pojďte hádat a soutěžit s Lupínkem a Jehličkou
- 35 pomáháme dětem získat nové poznatky o přírodě

LESU ZDAR

Časopis lesníků a přátel lesa

Adresa redakce:

LČR, s. p., Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové,
tel.: + 420 495 860 217, + 420 724 524 064, fax: + 420 495 262 391, e-mail: lesuzdar@lesycr.cz

Vydává: Lesy České republiky, s. p., Přemyslova 1106, Hradec Králové 8, IČ: 42196451,
Evidenční číslo Ministerstva kultury: 11416, ISSN 1214-4835

Redakční rada: Předseda: RNDr. Jiří Stonawski

Členové: Ing. Kamil Bjaček, Ing. Pavel Starý, Ing. Tomáš Sajdl, Ing. Petr Zvolánek,
čestný člen Ing. Jaromír Latner, CSc.

Redakce: Ladislava Řehounková

Podepsané články nemusí nutně vyjadřovat stanovisko vydavatele.

Redakce si vyhrazuje právo krácení příspěvků.

Foto na obálce: Vladimír Lehký

Sazba: Studio Marvil

Tiskne: Casus Direct Mail, a. s. Přetisk povolen pouze se souhlasem redakce.

(Uzávěrka příštího čísla **2. 10. 2008**)

úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milí čtenáři časopisu,

dovolte mi za odbor hospodářské úpravy lesů uvést zářijové číslo našeho podnikového časopisu. Odbor hospodářské úpravy lesů vznikl na ředitelství podniku k 1. lednu 2000. Letos již vstoupil do 9. roku své existence, a to pod stále stejným názvem a pod vedením teprve druhého vedoucího. Dalo by se tedy říci, že převratné změny, které prožíváme u podniku od roku 2003, se ho dotkly minimálně. I tým pracovníků je z větší části stabilní. Problematické bylo pouze přesouvání pěti specialistů HÚL mezi krajskými ředitelstvími a ředitelstvím podniku. Přesun jsme absolvovali celkem třikrát, bohužel s tím výsledkem, že specialisté HÚL jsou zařazeni nesystematicky pod některá krajská ředitelství. V roce 2008 se k nim přidali ještě specialisté digitálního zpracování, kteří nelogicky doprovodili specialisty HÚL.

— Naopak dle mého názoru správným počinem byl přesun oddělení projektování lesnických činností z rušeného odboru projekčního k našemu odboru HÚL. Odbor HÚL tak získal novou možnost provázat cíle uváděné v LHP s jejich konkrétní realizací prostřednictvím projektů lesnických činností. Výsledky již můžete využívat v rámci doplněných funkcí do programů ProPla. Hlavní prioritou odboru HÚL i nadále zůstává zajistit ve spolupráci s organizačními jednotkami vyhotovení LHP. Zde nám dělá starosti způsob výběru zhotovitelů LHP pomocí zákona o zadávání veřejných zakázek, kdy už u druhého ročníku LHP je jediným kritériem cena.

— I když se podařilo zastavit cenový propad, jsou ceny za LHP nyní na úrovni cen roku 2002. Tento cenový vývoj v nás vzbuzuje obavu z dalšího vývoje u firem podnikajících v této oblasti lesnictví, samozřejmě s dopadem do kvality děl LHP a tím procesů podniku, které ho využívají.

— V oblasti LHP chceme realizovat již rozběhnutý projekt přechodu z map SMO 1 : 5 000 na mapy katastrální v digitální podobě (ve spolupráci s odborem investic a majetku). Tento projekt by měl přinést nejen zvýšení hodnoty LHP, ale umožnit i efektivnější a modernější způsob práce pracovníků pozemkové evidence.

— Další plány činností odboru HÚL jsou směřovány především do oblasti lesní hospodářské evidence, kdy chceme využít stávající zkušenosti a sjednotit metodicky způsob vyhodnocení závazných ustanovení LHP, přesněji a provázaně definovat všechny činnosti týkající se obnovy lesa. Výsledkem by mělo být sjednocení několika vnitropodnikových směrnic do jednoho pokynu k vedení LHE.

— V letošním roce odbor HÚL zahájil práce na podpoře organizačních jednotek v oblasti zjišťování zásob stojících porostů. Činnost je zaměřena do oblasti metodické, do oblasti podpory ve vybavení a využívání moderních taxačních pomůcek a do oblasti programů potřebných pro výpočet zásob.

— Kolegové z oddělení GIS pracují průběžně na zlepšování programových nástrojů Grafického datové skladu a pomalu dokončují ověřování možností využití technologie GPS u podniku. Díky aktivitám oddělení GIS a také po přechodu oddělení projektování lesnických činností je odbor HÚL zapojen i do aktivit týkajících se harvestorových technologií.

— Není prostor vyjmenovat všechny aktivity našeho odboru. Jejich realizace bude záviset na stabilizaci podniku a jeho koncepcí.

— Rád bych zde poděkoval všem kolegům z OJ a KŘ za vstřícnou spolupráci při realizaci různých projektů a zároveň požádal o trpělivost při jejich zavádění do praxe.

— Závěrem mi dovoluji jménem celého odboru popřát všem hodně zdraví a dobré podmínky pro realizaci hlavního cíle podniku: kvalitní péče o svěřený lesní majetek.

Ing. Libor Šešulka, vedoucí odboru HÚL

Lesy ČR podporují populaci rarocha

Ke krásným a obdivovaným dravcům naší přírody patří bezesporu roroh velký. Již jeho latinský název *Falco cherrug* napovídá, že patří do čeledi sokolovitých (Falconidae) a rodu sokol (*Falco*). Je tedy příbuzným známějšího sokola stěhovavého.

úzkým vousem. Staří jedinci mají hlavu a spodinu těla nápadně světlou. U mladých ptáků jsou zvláštnosti bledě modré nohy a ozobí, které do tří let věku zežloutne. Dospělý samec váží kolem 800 gramů, samice asi 1200 g. Na rozdíl od sokola dokáže roroh lovit i na zemi. Dříve se častěji vyskytoval v blízkosti kolonií syslů, kteří tvořili významný podíl v jeho kořisti, z větších savců dokáže zřídka ulovit i králíka či zajíce. Dnes je výskyt sysla vzácností, králík z naší přírody prakticky vymizel, a tak jsou v jeho kořisti více zastoupeni ptáci. Roroh s oblibou loví holuby, kromě hrivnáče a doupnáka především holuby domácí. Z ostatních ptáků jsou jejich pozornosti výrazněji vystaveni pěvci včetně krkavcovitých a vodní ptáci.

— Roroh velký na území ČR hnízdí v počtu 10–15 párů a většina hnízd je soustředěna na jižní Moravě. Známou oblastí jeho výskytu v počtu několika párů jsou například lesy LZ Židlochovice, především v oboře Soutok při soutoku Moravy a Dyje. Roroh u nás nikdy nebyl hojným druhem hlavně proto, že ČR leží na severozápadní hranici jeho areálu, a také kvůli pronásledování. Pozorování rorohů ale nebyla nijak vzácná a i v současné době jsou především mladí ptáci poměrně často spatřováni. Pozornosti běžného návštěvníka přírody sice většinou uniknou, nikoliv však těm, kteří dravce dobře poznají, především sokolníkům. Jejich cvičené oko dokáže rarocha bezpečně odlišit nejen od ostatních dravců, například podstatně menší, byť siluetou dosti podobné poštolky, ale i od druhého našeho největšího zástupce sokolovitých (po rarohovi), sokola stěhovavého, a za obstojných pozorovacích podmínek určí, zda se jedná o samce či o třetinu větší samici. Dlužno říci, že v objevení letících ptáků jim pomáhají jejich cvičení lovečtí dravci, kteří vše živé na obloze díky svému vynikajícímu zraku zaregistrují, a tak sokolníky upozorňují, nebo se nezřídka také rarozi připojí ke kroužícímu cvičenému dravci.

KRITICKY OHROŽENÝ DRUH

V současné době je rarohovi poskytována nejpřísnější ochrana – je zařazen do kategorie kriticky ohrožených živočichů.

— Navzdory přísné ochraně se však stavy rarohů v přírodě nedaří výrazněji zvýšit a podle některých prognóz pracovníků státní ochrany přírody tento druh může dokonce na Zemi v dohledné době vyhnout. Proto se mu věnuje velká pozornost a například v Mongolsku či Kazachstánu jsou v rámci dlouhodobého vědeckého výzkumu rarozi sledováni pomocí satelitní telemetrie, v současné době obdobný projekt probíhá i v Maďarsku a na Slovensku.

Mladí rarozi ve vypouštěcí kleci krátce před vypuštěním

Roroh velký je rozšířen od oblastí střední Asie až do střední Evropy. V minulosti byla za západní okraj jeho areálu hnízdního výskytu považována Česká republika, v poslední době bylo jeho hnízdění zaznamenáno i v Německu.

RAROH VELKÝ

Roroh velký je větší než sokol, jeho křídla jsou o něco širší a méně zašpičatělá. Má i v dospělosti na spodině těla podélné hnědé skvrnění, světlou hlavu s jen

— Ohrožení je také hlavním důvodem, proč se u nás lesníci ve spolupráci s dalšími subjekty snaží stávající velmi slabou a zranitelnou populaci podpořit nejen v oblasti LZ Židlochovice. Praktické ochraně rorohů se lesní personál věnuje dlouhodobě a od r. 1995, kdy se LČR připojily k národnímu Programu na záchranu sokola stěhovavého a roroha velkého v ČR, jsou oba tyto druhy také předmětem našich repatriací, tj. vypouštění mladých ptáků do přírody. Roroh i sokol jsou totiž českými sokolníky běžně odchováni a poskytováni pro vypouštění. Snažíme se tak o přímé posilování populace, které doplňuje běžná provozní opatření, především zavedení ochranného režimu v hnízdních lokalitách usměrňováním pěstebních a těžebních prací do období mimo hnízdění.

— Při našich repatričních akcích využíváme poznatků a zkušeností ze zahraničí, např. organizace Peregrin Fund v Severní Americe, záchranných programů v Německu, Polsku, Spojených arabských emirátech, na Novém Zélandu...

LČR, S. P., LETOS OPĚT VYPUSTILY TŘI RAROHY

S ohledem na znepokojivé prognózy státní ochrany přírody týkající se vývoje stavů rorohů velkých nejen u nás, ale v celém areálu rozšíření, bylo ředitelstvem LČR rozhodnuto vypustit v letošním roce další tři rorohy metodou volného letu z vypouštěcí klece. Ve spolupráci s Městskými lesy Hradec Králové a. s., Policií ČR, Správou Východočeského kraje a Českomoravskou mysliveckou jednotou jsme umístili tři mladé rorohy ze sokolnického chovu, dva samce a samici ve stáří necelých dvou měsíců, do vypouštěcí klece na věži v těsném sousedství ředitelství LČR na Novém Hradci Králové. Po zhruba desetidenním pobytu v kleci s dřevěnými svislými mřížemi na čelní straně a na bocích si dravci zafixovali svou polohu výhledem na okolní orientační body. Za účasti zástupců médií byla klec velmi zvolna otevřena a rorohi se od této chvíle mohli začít osamostatňovat.

— Zpočátku se na okraji klece ještě krmili předloženou potravou, pak se osmělil jeden ze samců a vylétl ven. Navzdory tomu, že letěl poprvé v životě, byl jeho let obdivuhodný. Během asi dvěstěmetrového kruhu nad lesem nabral výšku a během necelých dvou minut proletěl až nad kostelem na Novém Hradci a nad silnicí na Byšť, aby se vzápětí vrátil zpět a bravurně dosedl na zábradlí na samém vršku věže nad vypouštěcí klecí. I oba další rorohi následně vylétli a zdržovali se v okolí klece, k níž se všichni v následujících dvou týdnech pravidelně vraceli na předkládané krmení. Díky dobré orientaci se vraceli i z větší dálky. Přicházela hlášení, že létají

nad Hradcem a jeho okolím a dokonce útočí na menší ptáky, svou budoucí kořist. Letošní vypouštění se obšlo bez jakýchkoliv mimořádných událostí, rorohi byli pracovníky ředitelství pozorováni při krmení v kleci i při čím dál dokonalejších letech v jejím okolí. V nejkritičtější období tak překonali nástrahy okolního prostředí, které obecně působí značné ztráty, především u mladých jedinců. I v přirozených podmínkách totiž dochází v období opouštění hnízda k největším ztrátám – až 80 % jedinců nepřežije do druhého roku života. Např. dostanou-li se na zem, jsou ohrožováni srstnatými predátory, především kunou a liškou. V přírodě se je v takovém případě jejich rodiče snaží vyvést na vyvýšené místo, kde by byli v bezpečí. Ale i na stromě či na skále si vždy nemohou být před kunou jisti, navíc je zde ohrožují i jejich soukmenovci, predátoři pernatí – hlavně výři a orli. Svůj nezanedbatelný podíl na mortalitě mají i zranění a nemoci včetně parazitárních nákaz. Proto je potěšující, že se naši rorohi v prvních týdnech pravidelně společně vraceli k místu vypouštění a při četných pozorováních jsme mohli mít jistotu, že jsou v pořádku.

PODĚKOVÁNÍ

Jistě se sluší poděkovat všem zaměstnancům, kteří se na vypouštění podíleli a přinášeli cenné informace o průběhu osamostatňování. Dále samozřejmě též kolegům z Městských lesů Hradce Králové a. s., kteří se při repatriaci rorohů velmi angažovali a také pomohli při zajišťování krmení. Českomoravská myslivecká jednota pořídila jednoho roroha. Okresní myslivecký spolek Hradec Králové, myslivecké sdružení Podlesí Vysoká nad Labem, Podzámčí Nový Hradec Králové a Stříbrný potok Svinary aktivně pomáhaly při realizaci projektu.

— Zásahu má rovněž Policie ČR, Správa Východočeského kraje, která umožnila instalaci vypouštěcí klece na své telekomunikační věži.

— Za neocenitelnou pomoc při přípravě repatriace zaslouží poděkování též Krajský úřad Královéhradeckého kraje a Magistrát města Hradce Králové, Krajská veterinární správa a Okresní inspektorát v Hradci Králové pak za pomoc týkající se veterinárních aspektů repatriace.

— Přejme našim rorohům, aby na svých dlouhých cestách překonali všechna úskalí a dožili se pohlavní dospělosti. Jen tak mohou přibližně ve třech letech zahnízdit a vyvést vlastní potomstvo. To je totiž hlavním cílem jejich repatriace – posílení ohrožené přirozené populace.

1 2

1 Po vypouštění se rorohi pravidelně vraceli zpět k věži

2 Podmínkou pro vypouštění je výchova mláďat vlastními rodiči

LČR, s. p., a dotace z EU v období 2007–2013

Tiskovou zprávou ze dne 31. 7. 2008 jste byli informováni o úspěšnosti LČR, s. p., v čerpání dotací na projekty spolufinancované Evropskou unií v průběhu letošního roku.

Cesta k tomuto zmíněnému, ale i k dalšímu čerpání dotací EU v programovém období 2007–2013, byla u LČR nastavena již v roce 2006. Od tohoto roku probíhá příprava na podání žádostí o podporu projektů spolufinancovaných EU. V článku je popsána příprava a postupy, na základě kterých bylo dosaženo úspěšného čerpání dotací z fondů EU státním podnikem Lesy ČR.

ÚVOD

V roce 2006 probíhala v České republice intenzivní příprava na nové programové období 2007–2013 pro poskytování finanční pomoci Evropskou unií. Toto programové období se z hlediska organizace a zdrojů financování dělí na *Politiku hospodářské a ekonomické soudržnosti* – zdrojem financování jsou strukturální fondy a Fond soudržnosti – a *Společnou zemědělskou politiku* – zdrojem financování je Evropský zemědělský fond rozvoje venkova.

— Rokem zahájení nového programového období 2007–2013 měl být rok 2007. Je však obecně známo, že operační programy a jejich implementační dokumenty v rámci Politiky soudržnosti byly Evropskou komisí (EK) schvalovány až v závěru roku 2007.

— Program rozvoje venkova (PRV) v rámci Společné zemědělské politiky byl sice Evropskou komisí schválen v květnu 2007, avšak část tohoto programu byla až do

konce roku 2007 EK pozastavena. Tato část, ze které jako jediné v rámci PRV mohly LČR čerpat podporu, byla uvolněna až v závěru roku 2007.

— Z výše uvedených důvodů došlo v České republice k téměř k ročnímu skluzu ve vypsání výzev řídicími orgány jednotlivých operačních programů (OP) a v podávání prvních žádostí o podporu EU.

STÁTNÍ PODNIK LESY ČR A JEHO MOŽNOST VYUŽITÍ PODPORY Z DOTACÍ EVROPSKÉ UNIE V PO 2007–2013

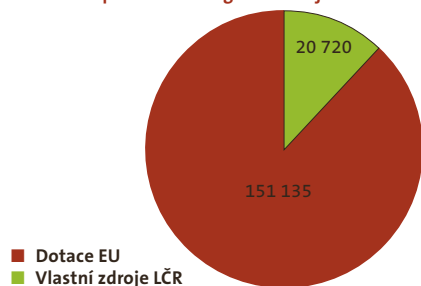
Sledování vývoje podpory lesního hospodářství z fondů EU má ve své náplni Oddělení výzkumu a projektů EU (oVPEU), které je v současné době v působnosti Odboru lesního hospodářství a ochrany lesa, Ředitelství LČR (Ř LČR).

— Je sledováno využití fondů EU pro LČR jak v oblasti „Politiky soudržnosti“, tak v oblasti „Společné zemědělské politiky“.

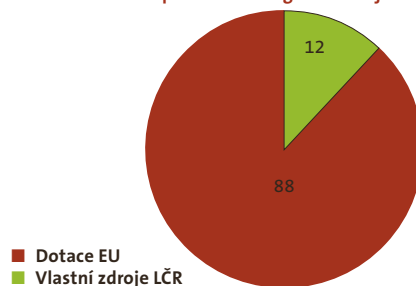
— LČR jako státní podnik, mají v přijímání dotací z fondů EU omezené možnosti. Z 23 programů Politiky soudržnosti jsou příjemcem dotace pouze u jednoho operačního programu. Tím je OP Životní prostředí (OPŽP). V oblasti Společné zemědělské politiky přichází pro náš podnik v úvahu čerpání podpory EU z Programu rozvoje venkova (PRV).

Z OPŽP mohou LČR čerpat podporu pouze v rámci 3 prio-

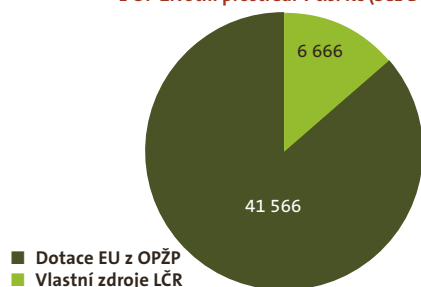
Přidělené dotace na projekty LČR spolufinancované EU OP Životní prostředí a Program rozvoje venkova v tis. Kč (bez DPH)

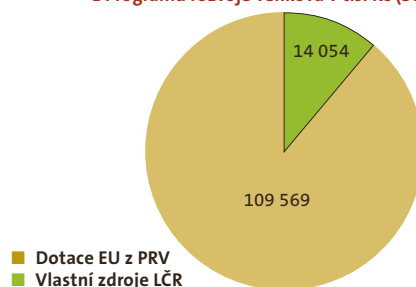
Přidělené dotace na projekty LČR spolufinancované EU OP Životní prostředí a Program rozvoje venkova v %

Přidělené dotace na projekty LČR spolufinancované EU z OP Životní prostředí v tis. Kč (bez DPH)

Přidělené dotace na projekty LČR spolufinancované EU z Programu rozvoje venkova v tis. Kč (bez DPH)

ritních os (PO) s celkovým využitím 7 oblastí podpory. Tyto jsou dále popsány spolu s výší alokovaných finančních prostředků na celé programové období a s možnostmi jejich využití LČR na projekty spolufinancované EU:

PO 1. oblast podpory

- 1.3.2 Eliminace povodňových průtoků (100 mil. eur) – projekty na úpravy koryt v zastavěných územích obcí přírodě blízkým způsobem, výstavba poldrů o celkovém objemu nad 50 tis.m³

PO 4. oblast podpory

- 4.1 Zkvalitnění nakládání s odpady (520 mil. eur) – projekty na rekultivaci a odstranění starých skládek a nepovolených skládek v chráněných územích
- 4.2 Odstraňování starých ekologických zátěží (256 mil. eur) – analýzy rizika a projekty na odstraňování SEZ

PO 6. oblast podpory

- 6.2 Podpora biodiverzity (114 mil. eur) – projekty zaměřené zejména na opatření k uchování a zvyšování četnosti druhů a vytváření vhodných podmínek pro jejich existenci
- 6.3 Obnova krajinných struktur (78 mil. eur) – projekty zaměřené na zakládání a obnovu krajinných prvků, břehových porostů a historických krajinných struktur, dále opatření k zachování a celkovému zlepšení přírodních poměrů v lesích ve ZCHÚ a nastartování procesu regenerace celkového stavu lesů v nich
- 6.4 Optimalizace vodního režimu krajiny (225 mil. eur) – projekty zaměřené na retenční schopnost krajiny – budování retenčních nádrží, revitalizační opatření na vodních tocích, opatření k ochraně krajiny proti vodní a větrné erozi
- 6.5 Podpora regenerace urbanizované krajiny (87 mil. eur) – projekty pro obnovu přírodě blízké zeleně, individuální zakládání a obnova parků, stromoradií a další významné nelesní zeleně, výsadba vegetace na místech malých, ekonomicky těžko využitelných brownfields

Výše dotace pro žadatele v rámci OPŽP činí 90% způsobilých výdajů (85% dotace EU a 5% dotace ČR), 10% způsobilých výdajů a nezpůsobilé výdaje projektu hradí žadatel. Z Programu rozvoje venkova mohou Lesy ČR, s. p., čerpat podporu v rámci 1 prioritní osy a 3 podopatření.

PO II.2.4 (30,74 mil. eur) – opatření

- II.2.4.1 a) Obnova lesnického potenciálu po kalamitách – projekty na odstraňování lesních

kalamit a povodňových škod na tocích a přilehlých územích

- II.2.4.1 b) Zavádění preventivních opatření v lesích – projekty na budování protipovodňových preventivních opatření, převážně hrazení bystřin
- II.2.4.2 a) Neproduktivní investice v lesích – zvyšování společenské hodnoty lesa – projekty typu Programu 2000

Výše dotace v rámci PRV je 100 % způsobilých výdajů (80 % činí dotace EU a 20% činí dotace ČR), žadatel se podílí případnou finanční spoluúčastí na způsobilých výdajích (zvýhodněno při bodování žádosti) a financováním nezpůsobilých výdajů.

PŘÍPRAVA LČR NA NOVÉ PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2007–2013

Od roku 2006 je prováděna u státního podniku Lesy ČR příprava projektů PEU na programové období 2007–2013.

Úkolem oddělení VPEU ve vztahu PEU je:

- metodicky zajišťovat přípravu PEU na jejich realizaci (vypsáním výzvy k předložení námětů projektů, jejich projednání s odbory v rámci Ř LČR, podávání návrhů vedení podniku ke schválení, projednání finanční stránky, evidence námětů a následně projektů a další související postupy)
- zajišťovat aktuální informace o možnostech čerpání, administrativě a aktualizovaných dokumentech pro žadatele ve vztahu k operačním programům, podrobné informace, nové dokumenty a jejich přílohy předávat všem organizačním jednotkám prostřednictvím intranetu LČR
- provádět školení a porady k dané problematice, případně je organizovat
- být v kontaktu s řídicími orgány (ministerstva zemědělství a životního prostředí) a zprostředkujícími subjekty operačních programů
- poskytovat informační servis k vypsáním výzvám, k přípravě, vypracování a podání žádosti o podporu z operačních programů na PEU, formou spolupráce s jednotlivými organizačními jednotkami a odbory Ř LČR (Při prvních výzvách byly oddělením VPEU zpracovány vzorové žádosti a ty předány všem organizačním jednotkám.)
- po vyhlášení přiznaných dotací na konkrétní akce zprostředkujícími subjekty, zpracuje odd. VPEU finanční vyhodnocení dotovaných akcí, včetně stanovení procenta úspěšnosti, tyto údaje jsou předány vedení podniku a zpřístupněny na intranetu, případně jsou podkladem ke zveřejnění v tiskových zprávách. Dále spolupracuje s odbory Ř LČR, které mají vazbu na PEU.

Úkolem pracovníků zodpovídajících za přípravu PEU, na úrovni Krajských ředitelství, Lesních závodů a Správ toků, je:

- příprava vhodných námětů na PEU
- následně po výběru vhodných námětů zadání projektových dokumentací na PEU, včetně zajištění potřebných vyjádření a dokladů k jejich realizaci, vše v souladu s implementačními dokumenty, pravidly a dalšími dokumenty, které upřesňují podmínky podání žádosti o podporu z jednotlivých programů spolufinancovaných EU
- vypracování žádosti včetně jejího podání ve smyslu platných dokumentů
- v případě poskytnutí dotace vypsání zadávacího řízení na dodavatele zakázky dle podmínek zákona o zadávání veřejných zakázek, případně dalších specifik konkrétních programů
- zajišťovat kontakt s regionálními a krajskými pracovišti zprostředkujícími subjekty za účelem plnění jednotlivých kroků, které souvisejí s přípravou žádosti a jejím podáním, v případě přiznané dotace zajistit další administraci projektu
- ve spolupráci s dalšími pracovníky na organizačních jednotkách zajistit takové provedení projektu, které splňuje smluvní podmínky pro poskytnutí dotace.

Pro úspěšné získání dotace je nezbytná úzká spolupráce pracovníků zodpovídajících za PEU na krajských ředitelstvích, lesních závodech i správách toků a oddělení VPEU. Dochází tak k předávání nových informací a řešení případných problémů, které jsou díky jednotnému postupu ve většině případů úspěšně odstraněny.

ROK 2006 – ZAHÁJENÍ PŘÍPRAV:

- 1. V první polovině roku 2006 byly v přípravných verzích operačních programů sledovány možnosti LČR, s. p., jako příjemce dotací z fondů EU.
- 2. V druhé polovině roku 2006 byla rozhodnutím porady vedení LČR přijata strategie maximálního využití možností finanční podpory z fondů EU s následujícím postupem:
 - Na všech KI, LZ, SZ a ST byli určeni pracovníci zodpovídající za přípravu PEU.
 - V rámci LČR proběhlo školení k programům spolufinancovaným EU a k přípravě PEU všech odpovědných pracovníků.
 - Organizační jednotky LČR byly vyzvány k předložení námětů na projekty EU (1. vlna) s termínem předložení do konce roku 2006. Vedení LČR rozhodlo, že v této vlně nebudou podávány náměty na projekty lesnického charakteru.

ROK 2007 – VÝBĚR VHODNÝCH NÁMĚTŮ NA PEU A JEJICH PŘÍPRAVA K PODÁNÍ ŽÁDOSTÍ O DOTACI:

- 3. Počátkem roku 2007 byla vypracována Směrnice pro tvorbu a financování projektů pro čerpání finanční podpory EU a následně Pracovní postup – Příprava a realizace projektů EU (oba dokumenty byly aktualizovány v roce 2008)
- 4. V lednu 2007 byly oVPEU náměty přepracovány do návrhů na projektové dokumentace a následně komisionálně projednány za účasti zástupců speciálních odborů LČR (v té době OSSP, OINV, OVH a OLHOP). Vhodné návrhy byly doporučeny vedení LČR ke schválení. V 1. vlně PEU bylo podáno 122 námětů, ze kterých bylo 19 námětů vyřazeno. 103 návrhy na PEU byly vedením LČR schváleny a doporučeny k další přípravě.
- 5. Přípravu ke schváleným projektům zajišťují organizační jednotky prostřednictvím svých pověřených pracovníků.
- 6. V červnu 2007 organizuje oVPEU se spoluúčastí OINV, OVH a OÚ školení pracovníků pověřených k přípravě PEU a technických pracovníků HIM, pracovníků odborů Ř LČR s vazbou na PEU k aktualizovaným verzím programů OPŽP a PRV a konkrétním postupům k přípravě PEU
- 7. V druhé polovině roku 2007 předkládaly OJ LČR náměty na projekty EU (2. vlna). Do této vlny bylo vedením podniku rozhodnuto přijímat náměty i na projekty lesnického charakteru (mimo jiné byly předloženy 3 náměty na lesnické projekty, z nichž 2 jsou pilotními projekty pod záštitou Ministerstva ŽP, tj. „Vnášení původních dřevin do lesních porostů CHKO Jizerských hor“ a „Zvýšení a podpora přirozené druhové skladby porostů CHKO Lužické hory“. Průběh přijímání námětů byl shodný s náměty podávanými v 1. vlně PEU. Vedením LČR bylo schváleno a k přípravě OJ LČR předáno 54 projektů
- 8. V listopadu 2007 zajišťuje oVPEU školení k OPŽP, kde lektory byly pracovníci ministerstva ŽP (řídící orgán OPŽP) a Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Toto školení se týkalo již konkrétní 2. výzvy vyhlášené MŽP na podání žádosti o podporu v rámci OPŽP.
- 9. V závěru roku byla rozpracována příprava celkem na 85 projektů spolufinancovaných EU o celkovém finančním objemu cca 400 mil. Kč.

ROK 2008 – PODÁVÁNÍ ŽÁDOSTÍ O PODPORU EU NA ZÁKLADĚ VYPSANÝCH VÝZEV Z OPŽP A PRV:

- 10. V průběhu roku 2008 probíhá příprava u LČR obdobným způsobem jako v předchozích letech.

V lednu 2008 zajišťuje oVPEU pro pracovníky PEU školení k Programu rozvoje venkova ke 3. kolu přijetí žádostí, lektory školení byli pracovníci MZe (řídící orgán PRV) a Státního zemědělského intervenčního fondu (zprostředkující subjekt PRV).

- 11. Na počátku roku 2008 jsou podávány žádosti o podporu – 2. výzva OPŽP a 3 kolo příjmu žádostí PRV v rámci vypsaných výzev.
- 12. V polovině roku byla odd. VPEU svolána pracovní poradou spojená s proškolením aktuálních změn v obou programech. Jeden blok této porady byl věnován zadávání veřejných zakázek v rámci OPŽP a PRV. Informace o zadávání veřejných zakázek v rámci obou programů zajistil Odbor vodního hospodářství ŘLČR.
- 13. V současné době připravují OJ náměty na projekty EU – pro 3. vlnu PEU. Termín pro vyhodnocení námětů je říjen 2008.
- 14. V současnosti se připravují projekty k podání žádostí o podporu z OPŽP v rámci výzev vypsaných MŽP v srpnu a září 2008.

VYPANÉ VÝZVY A LČR PODANÉ ŽÁDOSTI O PODPORU Z OPŽP A PRV:

OP Životní prostředí – MŽP vypsané výzvy k podání žádostí o podporu EU

- 1. výzva – termín podání žádostí od 4. 9. 2007 do 26. 10. 2007, PO 4.
LČR (Projekt – Analýza rizika Staré ekologické zátěže)
1 žádost
- 2. výzva – termín podávání žádostí od 19. 11. 2007 do 31. 1. 2008, PO 6.
LČR (9 projektů retenční nádrže, 1 projekt obnova větrolamů, 1 projekt lesnický, 3 projekty hrazení bystřin)
14 žádostí

LČR podaly ve výzvě 1. a 2. 15 žádostí z OPŽP o celkových nákladech 48,2 mil. Kč.

Dotace z fondů EU byla přiznána na 12 žádostí o celkovém finančním objemu 41,6 mil. Kč.

Program rozvoje venkova – MZe vypsaná výzva k podání žádostí o podporu EU

- 3. kolo přijetí žádostí – termín podání žádostí od 26. 2. 2008 do 28. 3. 2008
LČR (8 projektů odstraňování následků kalmit v lesích, 4 projekty odstraňování následků povodňových škod, 4 projekty hrazení bystřin, 10 projektů zvyšování společenské hodnoty lesů – akce typu P 2000)
26 žádostí

LČR podaly celkem 26 žádostí o podporu z PRV o celkových nákladech 123,6 mil. Kč.

Dotace z fondů EU byla přiznána na 26 žádostí o celkovém finančním objemu 109,6 mil. Kč.

Celkem bylo organizačními jednotkami LČR v uvedených výzvách podáno	41 žádostí
z toho byla schválena a LČR přiznána dotace o podporu EU k	38 žádostem
o celkovém finančním objemu (u všech položek bez DPH)	171,9 mil. Kč
z toho přiznaná dotace činí	151,2 mil. Kč
financování z vlastních finančních zdrojů LČR činí	20,7 mil. Kč

Celková úspěšnost podaných žádostí v rámci OPŽP a PRV je 88 % (výše přiznané dotace EU k celkovým nákladům projektů).

DALŠÍ VÝZVY A PŘEDPOKLAD PODÁNÍ ŽÁDOSTÍ O PODPORU Z OPŽP V ROCE 2008 A PRV V ROCE 2009

OP Životní prostředí – MŽP –

předpoklad podání žádostí OJ LČR

- 5. výzva – termín podání žádostí od 11. 8. do 10. 10. 2008, PO 4.
LČR – předpoklad (Projekt – Odstranění nepovolené skládky v ZCHÚ)
1–2 žádosti
- Výzva – termín podání žádostí od počátku září do počátku listopadu 2008, PO 6. *(v době uzávěrky tohoto čísla časopisu nebyla dosud vypsaná)*
LČR – předpoklad (projekty optimalizace biodiverzity, lesnické projekty, projekty retenčních nádrží, obnova krajinných struktur a další) o předpokládaném finančním objemu cca 150–200 mil. Kč
30–40 žádostí

Program rozvoje venkova – MZe –

předpoklad podání žádostí OJ LČR

- 6. kolo přijetí žádostí – termín podání žádostí od 10. 2. 2009 do 2. 3. 2009
LČR – předpoklad (v současné době probíhá příprava cca 15–20 projektů technického charakteru, do konce roku 2008 budou připravovány i projekty lesnické na odstraňování následků kalmit v lesích)

ZÁVĚR

Z výše uvedeného přehledu jednotlivých kroků vyplývá, že příprava a administrace žádostí o podporu z prostředků EU je náročná. Jedná se však o zajímavou a tvořivou práci, u které jsou po složitě a odpovědně přípravě patrné uspokojivé výsledky. Na závěr chci zdůraznit, že dosažení úspěšného čerpání dotací z fondů EU státním podnikem Lesy ČR je výsledkem kolektivní spolupráce všech, kteří připravovali a realizovali podání prvních žádostí, a tak ukázali cestu dalším, kteří se teprve budou tímto směrem ubírat.

Ing. Julie Orságová, Ř LČR, OLHOP, Oddělení výzkumu a projektů EU

elektronické aukce dříví

nové způsoby prodeje

Elektronické aukce dříví (EA) byly u Lesů České republiky (LČR) spuštěny v dubnu roku 2007 jako nový obchodní kanál založený na transparentnosti a minimálních nákladech jak ze strany LČR, tak ze strany odběratele, přičemž byly a nadále jsou určeny pro regionální prodej.

EA byly spuštěny na základě pravidel vymezených Smlouvou o podmínkách a pravidlech účasti na elektronických aukcích dříví. Jako základní způsob obchodování byl zvolen princip obálkového výběru. „Obálkové aukce“ jsou založeny především na naprostém utajení průběhu aukce, kdy LČR, poskytovatel ani odběratel nevidí před řádným ukončením aukce aktivně se účastnící subjekty ani výše jejich podaných nabídek. Vítěz je stanoven na základě nejvyšší podané nabídky automaticky systémem po řádném ukončení aukce.

— Ředitelství LČR došlo v průběhu III. Q k závěru, že je třeba EA „oživit“ a vyzkoušet nové způsoby prodeje. Po projednání problematiky s organizátorem EA pro rok 2008, firmou aplis.cz, byly stanoveny dvě nové prodejní větve. První prodejní větví jsou aukce klasické anglické vzestupné dražby – tzv. „otevřené aukce“, druhou prodejní větví pak „sestupné aukce“, tzv. holandské dražby.

OTEVŘENÉ AUKCE

Otevřené aukce jsou ve velké míře stejné jako aukce obálkového výběru. Základním a hlavním rozdílem je zobrazení nejvyšší podané nabídky v průběhu aukce, což s velkou pravděpodobností podnítl soutěživost „našich“ registrovaných subjektů.

— Nejvyšší podaná nabídka včetně historie všech podaných nabídek je zobrazena anonymně. Otevřené aukce budou s největší pravděpodobností probíhat po dobu jednoho až dvou dní. Cílem je zachovat přehlednost aplikace, tzn. že aukce vejdou do procesu ve středu v 16,00 hod. tak jako aukce obálkové. Účastníci budou moci v průběhu aukce podávat nabídky, přičemž nabídka musí být vždy vyšší, než je vyvolávací cena, a vždy vyšší než poslední podaná nabídka v aplikaci.

— Účastníci si budou moci nastavit možnost automatického příhozu, který bude ve zvoleném kroku automaticky reagovat na každou podanou nabídku. Účastníkům nebude umožněno vložit nabídku v hodnotě 0 Kč a odstoupit tak od aukce.

— V aplikaci bude dále nastavena tzv. ochranná lhůta, která umožní účastníkům reagovat na nejvyšší nabídku podanou těsně před ukončením aukce. Aukce tedy bude o stanovený čas prodloužena tak, aby byla možnost reakce na nabídku zachována i po termínu ukončení aukce. V případě nepodání dalších nabídek bude aukce ukončena.

— Zobrazení vítěze proběhne po řádném ukončení aukce. Vítězem se stává účastník s nejvyšší podanou nabídkou. Vítěz včetně své vítězné nabídky bude zobrazen pracovníkům LČR a aktivně se účastnícím subjektům.

K vyhotovení kupní smlouvy dojde standardním způsobem.

— Otevřené aukce bude možno využívat především k prodeji cennějších sortimentů, tedy sortimentů, u kterých je předpoklad vysoké poptávky. Viditelnost nejvyšší podané nabídky bude účastníky motivovat k příhozu, čímž lze docílit výraznějšího zvýšení ceny sortimentu a maximalizace zisku. Otevřené aukce bude možno využívat i v případech prodeje dříví nastojato. Spuštění otevřených aukcí je plánováno na počátek IV. Q 2008.

SESTUPNÉ AUKCE

Druhou z nových prodejních větví jsou sestupné aukce. Sestupné aukce jsou založeny na principu stanovení vyvolávací ceny předmětu aukce, která musí být vždy vyšší, než je obvyklá cena předmětu aukce.

— Vyvolávací cena je zadána do systému včetně kroku poklesu a času, za jaký bude o daný krok cena klesat. Vyvolávací cena pak za těchto předem definovaných podmínek v aplikaci automaticky klesá až na minimální cenu, která musí být též do systému vložena před spuštěním aukce. Tato minimální cena nebude odběratelům známa. Účastníkům bude umožněno podat pouze jednu nabídku, kterou vyjádří svůj souhlas s koupí předmětu aukce za cenu, jež je v daný okamžik v systému aktuální. Po podání první nabídky bude aukce ukončena.

— V případě, že k podání nabídky nedojde, aukce „doběhne“ do minimální ceny a poté bude ukončena. Sestupné aukce budou probíhat po podstatně kratší dobu než aukce otevřené. Bude se jednat o cca 1–2 hodiny, přičemž vypisování aukcí bude ponecháno na středu 16,00 hod. v rámci zachování přehlednosti aplikace. Účastníkům bude umožněno pomocí jedné z voleb v aplikaci soustředit se na vybrané aukce, které budou moci „vytáhnout“ na obrazovku a sledovat jejich průběh najednou. Vítěz aukce bude stanoven na základě jeho první a jediné podané nabídky. K vystavení kupní smlouvy dojde standardním způsobem. Sestupné aukce bude možno využívat k prodeji obtížně obchodovatelných sortimentů. Tak jako obálkové i otevřené aukce bude možno sestupné aukce používat i v případech prodeje dříví nastojato. Spuštění sestupných aukcí je plánováno na počátek I. r. 2009.

— Nové způsoby prodeje formou EA v danou chvíli, kdy se již zaregistrované subjekty naučily tento obchodní kanál plně využívat, povedou k jejich oživení a snad i přispějí k dalšímu zájmu o registraci zatím neregistrovaných subjektů.

hospodářské výsledky LS a přímo řízených LZ

Navazujeme tímto na pravidelné informace, které jsme vám poskytovali o hospodářských výsledcích lesních správ (LS) a přímo řízených lesních závodů (LZ).

Nyní vás chceme informovat o výsledcích dosažených za I. pololetí roku 2008 ve srovnání se skutečností za I. pololetí 2007 a za rok 2006 a 2005, zhodnocenou metodikou diferenciální renty. Jedná se také o srovnání efektivnosti hospodaření 77 lesních správ spolu s dodavatelskými subjekty, s hospodařením skupiny přímo řízených závodů (LZ Židlochovice, LZ Boubín, LZ Konopiště, LZ Kladská, LZ Dobříš, bez SZ Týniště). Současně je provedeno srovnání efektivnosti hospodaření v podílu celkového HV připadajícího na 1 ha obhospodařované lesní půdy. Lesní závody obhospodařují komplexně, to znamená provádí správu lesa i výkon prací převážně vlastními pracovníky na 7,4 % z celkové výměry lesů obhospodařovaných LČR. Po transformaci v roce 1993 to bylo 9,42 % z celkové výměry LČR.

Za skupinu lesních správ a celkem za přímo řízené LZ, bez semenářského závodu (SZ), byl dosažen za I. pololetí 2008 ve srovnání s I. pololetím 2007 a s rokem 2006 a rokem 2005, dle metodiky DR, tento hrubý hospodářský výsledek:

ukazatel v mil. Kč	skupina LS celkem			
	rok 2005	rok 2006	I. pol. 2007	I. pol. 2008
hospodářský výsl. (HV) (bez HV z prodeje HIM)	823,0	1 962,7	912,5	841,0
HV z prodeje HIM	105,6	191,6	41,6	56,5
celkem HV	928,6	2 154,3	954,1	897,5
podíl celkového HV v Kč na 1 ha les. půdy	751,6	1 714,0	760,5	718,7

ukazatel v mil. Kč	přímo řízené LZ bez SZ			
	rok 2005	rok 2006	I. pol. 2007	I. pol. 2008
hospodářský výsl. (HV) (bez HV z prodeje HIM)	53,4	148,9	341,7	110,0
HV z prodeje HIM	29,8	36,3	13,4	10,8
celkem HV	83,2	185,2	355,1	120,8
podíl celkového HV v Kč na 1 ha les. půdy	841,3	1 844,6	3 536,7	1 224,1

Dosažený HV za I. pololetí 2008 jak u lesních správ, tak i u lesních závodů byl ovlivněn odstraňováním následků kalamity Kyrill a zpracováním nové kalamity Emma. U LZ pak byl nepříznivě ovlivněn i vysokými zásobami kalamitního dříví a výrazným poklesem realizačních cen jehličnatého dříví v tomto roce. Vysoký HV u LZ v roce 2007 byl docílen zejména vysokým celkovým objemem těžeb v důsledku zpracování kalamity Kyrill a také tím, že muselo dojít k přesunu odstraňování následků v pěstební činnosti a na poškozených lesních cestách do roku 2008, což má u LZ nepříznivé dopady do HV tohoto roku. U lesních správ se v hospodářském výsledku

pozitivně odrazily i výsledky uzavřených nových obchodních smluv z výběrových řízení a u smluv z jednacím řízení se pak promítly v HV vyšší náklady na zpracování nové kalamity Emma, a tím i vyšší cena služeb. Lesní závody také vypomáhaly na zpracování kalamity Emma i kůrovcového dříví a v pěstební činnosti na některých lesních správách na základě žádostí ředitelů KŘ o časově omezenou výpomoc.

— S ohledem na výkyvy a vývoj realizačních cen zejména jehličnatého dříví, kde například v cyklu od roku 1997 do letošního roku jsme u přímo řízených závodů zaznamenali v průměrném zpeněžení dříví dvě kulminace nárůstu cen a v letošním roce prožíváme již třetí cyklus hlubokého poklesu cen jehličnatého dříví, tedy nárůst střídá stagnace a následný prudký pokles. Vývoj tak například za období od roku 1997 připomíná sinusoidu s tím, že při opětovném nárůstu cen tyto zpravidla již nedosáhly hodnot předchozí kulminace. Z toho pohledu je žádoucí hospodářské výsledky LZ ale i LS hodnotit při vzájemném srovnání za delší časové období. Výše uvedené **výsledky ukazují, že za období I. pololetí 2008 i za předchozí hodnocené období dosahují lesní závody, bez SZ Týniště, lepší hospodářské výsledky celkem v porovnání s lesními správami jako celek, vztaženo na 1 ha obhospodařované lesní půdy, a to již od roku 1998 po zavedení modelu DR.** Navíc tyto lesní závody plní pro LČR významnou referenční funkci, včetně propagace LČR a veřejně prospěšných aktivit. Rovněž i SZ Týniště dosahuje zlepšení HV, a to i přesto, že HV je u SZ odvislý zejména od úrody semen u hlavních lesních dřevin.

Podíl HV z jednotlivých okruhů činností činil z celkového HV u lesních správ (v %):

samostatný okruh činností	rok 2006	I. pol. 2007	I. pol. 2008
z obhospodařování lesa	77,2	68,9	66,8
z ostatních lesnických a nelesnických činností	13,9	26,8	26,9
z prodeje HIM	8,9	4,3	6,3

Je vidět, že postupně u lesních správ klesá podíl HV z obhospodařování lesa na celkovém HV.

Z následujícího zhodnocení výsledků DR za I. pololetí 2008 ve srovnání s I. pololetím 2007 a rokem 2006 a 2005 je možno také provést modelové zhodnocení úspěšnosti prodeje dříví dle jednotlivých způsobů prodeje, pomineme-li některou rozdílnost výrobních podmínek, druhů těžeb a rozdílnost ve struktuře průměrných hmotností.

— Opět zcela vypovídající informaci o celkové úspěšnosti prodeje dříví nám podává ukazatel HV z prodeje dříví s PN (přímými náklady bez RN LČR), který vykázal v porovnání se stejným obdobím uplynulého roku výrazný nárůst u LS, a to zejména při prodeji dříví na lokalitě při Pni. Na druhé straně je výrazný pokles u prodeje dříví při Pni z jednacího řízení, a to z části způsobený zvýšenými náklady na likvidaci kalamity. Orientačně je u LS uveden na rok 2008 i základní normativ diferencíální renty, a to pro HV z realizovaného dříví s přímými náklady, normativ na lesní infrastrukturu oprav a údržeb lesních cest a svážnic, normativ na pěstební činnost

a normativ režijních nákladů v Kč/m³ vztažený na m³ realizovaného dříví. V uvedených dílčích položkách v prodeji dříví v režii LČR na OM a ES nejsou započteny náklady manipulace dříví na OM, ES, vagónování dříví a prvotní odvoz dříví z OM. Tyto náklady představují na celkový objem prodaného dříví v režii LČR průměrně 53,0 Kč/m³ a tato částka je již obsažena v dosažené výši celkového HV z prodeje dříví.

— Model DR nám také umožňuje spočítat si na každé LS dle tab. 6.2 modelový HV z prodeje dříví podle jednotlivých způsobů prodeje dříví. To znamená od výnosů odečíst příslušné náklady.

Ukazatel – lesní správy v Kč/m ³	skutečnost r. 2005	skutečnost r. 2006	skutečnost I. pol. 2007	základní normativ DR 2008	skutečnost I. pol. 2008
HV z prodeje dříví s PN	524	568	579	614	705
průměrná cena dříví na lokalitě při Pni	602	557	743		1 154
průměrná cena dříví na lokalitě při Pni – nouz. stav, nab. řízení	0	899	807		411
průměrná cena dříví na Pni	482	412	780		693
průměrná real. cena dříví z OM v režii LS	1 224	1 318	1 116		1 074
průměrná cena dříví na OM dodav. subjektům	878	861	910		906
průměrný náklad na samostatnou těžbu dříví	96	131	145		135
průměrný náklad na výrobu dříví na OM	328	361	500		370
průměrný náklad na odvoz dřeva odběratelům	154	173	124		126
průměrný náklad na opravy a údržby cest a svážnic	65	65	59	92	85
průměrný náklad na pěstební činnost	206	168	184	208	237
průměrný náklad na režijní nákl. celkem	173	147	177	198	211

Ukazatel – lesní správy v mil. Kč	skutečnost r. 2005	skutečnost r. 2006	skutečnost I. pol. 2007	základní normativ DR 2008	skutečnost I. pol. 2008
HV z obhospodařování lesa	569,9	1 663,3	657,1		599,3
HV z ost. les. a neles. činností	253,1	299,4	255,4		241,7
HV z prodeje HIM	105,6	191,6	41,6		56,5
LS – realizované dříví v tis. m ³	7 135,1	9 036,4	4 113,5	8 154,3	3 526,1

Za I. pololetí 2008 ve srovnání s I. pololetím 2007 a rokem 2006 byl dosažen modelový HV dle jednotlivých druhů prodeje dříví v Kč/m³ takto:

druh prodeje	HV z prodeje bez RN LČR			% prodeje z celkové realizace		
	r. 2006	I. pol. 2007	I. pol. 2008	r. 2006	I. pol. 2007	I. pol. 2008
v režii LČR – lesní správy na OM	805	574	651	27,9	9,4	48,9
prodej smluv. partnerovi na OM	500	410	536	32,6	11,9	1,7
prodej na Pni	412	780	693	13,1	6,3	2,2
prodej při Pni – komplex. zakázka	557	598	1 019	18,2	24,5	30,7
prodej při Pni – nouz. stav, nab. řízení	768	662	276	5,9	45,3	13,9
samovýroba	90	132	132	2,3	2,6	2,6
celk. prodej les. správy LČR HV	568	579	705	100,0	100,0	100,0
celk. prodej PŘZ LČR, bez LS HV	650	745	785	–	–	–

V HV z prodeje dříví celkem u lesních správ nejsou zahrnuty režijní náklady (RN), a to výrobní a správní režie včetně režie KŘ a ředitelství LČR.

— V HV z prodeje dříví celkem u lesních závodů jsou zahrnuty náklady výrobní režie a nejsou zahrnuty pouze režijní náklady správní režie ústředí lesního závodu.

— Dílčí výsledky ve výše uvedené tabulce ukazují na to, že došlo k přeskupení prodeje dříví v % podílu prodeje na jednotlivých lokalitách z celkového prodeje dříví, a to ve smyslu přijatého memoranda.

— Míru objektivnosti tohoto srovnání dle jednotlivých způsobů prodeje u LS by mohlo mimo jiné dále zvýšit i zjištění průměrné hmotnosti těženého dříví dle způsobů prodeje. Ve výsledcích se odráží i lokální míra konkurence v nabídce služeb a prací, vývoj realizačních cen dříví, rozsah a míra poškození kalamitního dříví a zvýšené náklady na jeho zpracování, inflační vlivy i jistá trvalá disproporce ve výdělkové úrovni specializovaných odborných dělnických profesí ve srovnání se stejnou náročností srovnatelných profesí v jiných odvětvích.

Za jeden z hlavních faktorů k dalšímu zvýšení ekonomické výkonnosti se stále považuje pozitivní motivace, a to zejména užití účinné hmotné stimulace. Tomu by mělo přispět i rozhodnutí vedení podniku k zachování modelu DR a využití jeho výsledků k výsledné hmotné stimulaci za dosažené roční hospodářské výsledky každé lesní správy. Jsme si při tom vědomi jistých rozdílných možností lesních správ v dosažení HV z prodeje dříví v závislosti zejména na výrazně odlišné cenové nabídce dříví i služeb dodavatelů prací v přibližně srovnatelných přírodních výrobních podmínkách. To je ovšem úskalí každého tržního prostředí.

— Přesto lesní správě zůstala ještě alespoň část výrazných ekonomických pák ke zlepšení HV. I nadále se v každém ekonomickém modelu řízení budeme potýkat s tím, že rozsáhlé kalamity budou narušovat ekonomickou normalitu DR. Přesto však bude DR plnit funkci ekonomického nástroje řízení, sloužícího k objektivizaci HV a řízení ekonomiky, neboť poskytuje informace o potenciální ekonomické výkonnosti daného lesního majetku. Umožní LS rozkrývat výnosovou a nákladovou strukturu hospodaření a srovnávat dosažené výsledky LS s jinými i soukromými lesními majetky, a to jak na tj., tak na výměru obhospodařované lesní půdy. Umožní také zjistit a srovnat pracovní náročnost na řízení a správu lesního majetku přes výsledný agregovaný ukazatel pracovní zatíženosti v pracovních jednotkách.

— Od měsíce června provádí odbor OSARF odlaďování formulace zadání pro automatizované vytahování dat z datového skladu do tabulky DR jednotlivých lesních správ. Lesní správy provádí odsouhlasení správnosti dat, případně jejich opravu. Naším cílem je postupně dosáhnout toho, aby tabulka DR s údaji z datového skladu byla zcela korektní a nebylo nutno provádět opravu dat na LS, ale jen jejich odsouhlasení. Pak by tabulka DR mohla být za všechny LS a KŘ pravidelně měsíčně zveřejněna na intranetových stránkách odboru OSARF LČR a v této formě by mohla sloužit pro potřeby řízení.

Ing. František Kaňok, CSc. – specialista analytik OSARF

10 let od katastrofálních povodní na Rychnovsku

V prostorách Krajského úřadu Královéhradeckého kraje probíhala celý červenec výstava připomínající toto smutné výročí. Byla to jedna z řady akcí konaných při této příležitosti.

Slavnostní otevření výstavy proběhlo 1. července za účasti hejtmána Ing. Pavla Bradíka, zástupců ČHMÚ, Povodí Labe a LČR, s. p. Na této akci se prezentovali správci toků a také náš podnik zde nainstaloval dva panely. Další vzpomínkové akce probíhaly po dobu celého prázdninového období v oblastech postižených povodní (Rychnov n. K., Kounov, Deštné v Orlických horách, Dobré). Správa toků – oblast povodí Labe vypracovala a vydala brožuru k tématu ničivých povodní prošliých na Rychnovsku v červenci 1998, ve které je prezentováno desetileté období po povodních, zvláště co se týká provedených prací na odstranění vzniklých povodňových škod (k dispozici v Archivu LČR).

Jak uvádí publikace Historické povodně v ČR (Masarykova Univerzita, ČHMÚ), období častých povodní tu není poprvé, zdokumentováno je již na přelomu 18. a 19. století se střídáním časových úseků relativního klidu. Od šedesátých let dvacátého století do konce devadesátých let přišla jen jedna a pak znovu udeřily v letech 1997, 1998, 2000, 2002 a 2006.

ČERVENEC 1998

Studená fronta, přecházející v noci z 22. na 23. července, byla doprovázena nad Rychnovskem silnou bouřkou a přivalovými srážkami extrémní intenzity. Obzvláště velké škody byly způsobeny zejména v horních úsecích zasažených vodních toků Hluky, Kamenický a Farský potok a přítoky Bělé, Osečnický, Koutský, Bačetínský, Bělídlo a Sedloňovský potok.

Kounov

V této obci se odhad škod způsobených na majetku vyšplhal na 95 milionů korun. A další škody na infra-

Odstranění PŠ z roku 1998 – přehled nákladů podle obcí v mil. Kč

Obec	Vlastní zdroje	Dotace	Celkem
Bílý Újezd	0,219		0,219
Deštné v Orlických horách	1,961	13,310	15,271
Dobré	10,056	13,068	23,124
Kounov	10,698	16,114	26,812
Olešnice v O. h.	1,084	3,098	4,182
Orlické Záhoří	0,142	0,337	0,479
Osečnice	0,163	5,353	5,516
Říčky v Orlických horách	0,095	0,755	0,850
Sedloňov	1,961	2,045	4,006
Val u Dobrušky	0,225	4,116	4,341
Celkem	26,604	58,196	84,800

V tabulce nejsou zohledněny prvotní zabezpečovací práce na korytech vodních toků, které si vyžádaly finanční částku ve výši 10 mil. Kč. Tuto částku hradily ze svých provozních prostředků LČR, s. p., stejně jako veškeré náklady na projektovou přípravu. Lesy ČR, s. p., poskytly občanům nejvíce postižených oblastí jako přímou pomoc finanční prostředky ve výši 1,1 mil. Kč a nabídly dřevní hmotu za zvýhodněných podmínek.

struktuře, průmyslu a vodním i lesním hospodářství šly do desetimilionů.

— Ihned po průchodu povodňové vlny byly správcem toku LČR, s. p., zahájeny záchranné a zabezpečovací práce. Pro bezpečné zajištění protipovodňové ochrany Kounova bylo na základě posouzení splaveninového režimu doporučeno vybudovat retenční přehrážky se záchytným prostorem o celkovém objemu 5 170 m³. Při povodni v roce 2000 došlo k zachycení přes 2 500 m³ splavenin ve dvou vybudovaných přehrážkách.

Dobré

I údolí Kamenického potoka patřilo k nejvíce postiženým územím. Povodňová vlna strhla v obci Dobré silniční most, 4 domy byly zničeny a 36 poškozeno. Škody na majetku obce dosáhly 30 milionů korun. Stavby k zajištění stabilizace a zkapacitnění koryt v povodí Kamenického potoka zahájily Lesy ČR, s. p., ještě v roce 1998.

Zpracováno na základě informací od ST – oblast povodí Labe

významné a památné jasaný v ČR a Evropě

Strom roku 2008 si zaslouží pozornost a ochranu. Jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) – slovensky jaseň šťihly, německy Gemeine Esche, anglicky European Ash, ruský jaseň obyčnovenij, polsky jesion, francouzsky frêne.

Jasan Yggdrasil byl vesmírným stromem nordické mytologie. Byl zasvěcen bohu Odínovi, jeho kořeny zalévaly bohyně osudu a věřilo se, že z jasanu se narodil první muž, z olše pak žena. Jasan a olše rostou v přírodě skutečně velmi často společně. Původ lidstva s jasanem spojuje ještě jeden kmen severoamerických indiánů, kteří věří, že bůh vstřelil šíp do jasanu, z něhož se pak narodili lidé. Pro Kelty byl jasan symbolem moci a síly vody. Řekové zasvětili jasan bohu války Areovi, který měl oštěp i kopí z jasanu. Jasanové dřevo je tvrdé a pružné, používá se k výrobě náradí, sportovních potřeb a nábytku. Vikingové věřili, že lodě z jasanového dřeva jsou nejbezpečnější.

— Dnes je jasan rozšířen v mírném pásu severní polokoule a patří k nejvyšším evropským stromům, dosahuje výšky až 45 m. Jeho listy mají ze všech našich dřevin nejsilnější transpiraci, tj. dokáží odpařit nejvíce vody. V době nouze naši předkové používali jasanové listy jako krmivo pro dobytek a uplatňovali ho i v lékařství. Čaj z listů nebo semen je močopudný, čistí krev a používá se při revmatických chorobách a zácpe.

PAMÁTNÉ JASANY

V České republice je pro jasan přes 170 položek v evidenci památných stromů, ale pouze desetina jsou stromy lesní. Ani při šetření ve státních lesích u LČR, s. p., a VLS ČR, s. p., nebyly ve větším počtu v lesních porostech velké jasaný nalezeny. Jedním z nich je jasan v porostu severozápadně od obce Neznabohy (okr. Ústí nad Labem) s obvodem 530 cm. Asi stodvacetiletý jedinec je skryt v mnohem mladším porostu a díky lesníkům byl ponechán při okolní těžbě dřeva, lesnické sklizni. Skutečně velký jasan musí růst po celý svůj život soliterně a na dobrém stanovišti.

— Našich dvanáct největších jasanů má obvody větší než 600 cm, lesními stromy jsou jen položky č. 3 a 8 v následujícím přehledu:

1. Jasan v Budkově u Strmilova, okr. Jindřichův Hradec, obvod 747 cm, výška 27 m, stáří cca 300 let, v nadmořské výšce 530 m. Na tři kmeny se dělí ve výšce 3 m. Je na jižní straně od rybníka Hejtman u rodinného domku poblíž žluté turistické cesty. V březnu 2002 byl strom po poškození ošetřen.

2. Jasan v Nudovicích, k. ú. Turnov, okr. Semily, má obvod 700 cm, výšku 30 m, stáří 400 let a roste v nadmořské výšce 250 m. Spolu s dalšími památnými stromy (jasany a lípou) je u gotické hřbitovní kaple sv. Jana Křtitele, nejstarší stavební památky širšího okolí. Je to jeden z našich nekrásnějších jasanů. Strom má mo-

hutné kořenové náběhy, větvi se od 8 metrů, je ošetřen, zdravotní stav je přiměřený věku.

3. Popovský jasan, k. ú. Popov u Jáchymova, okr. Karlovy Vary, má obvod 675 cm, výšku 35,5 m, stáří 200 let a je v nadmořské výšce 700 m. Vyrůstá ze zbytků základů někdejšího domu v dávno opuštěné vsi. Nyní je uprostřed lesa. Má krásně rozložitou korunu širokou 24 m a je v dobrém zdravotním stavu. V roce 2002 byl Popovský jasan vybrán v anketě za „Strom roku“.

4. Broumovský jasan, k. ú. Broumov, okr. Tachov, má obvod 671 cm, výšku 28 m, stáří 300 let a je v 520 m nadmořské výšky. Strom má mohutné kořenové náběhy, jednostrannou a nakloněnou korunu, v 6 m se dělí na troják, některé větve jsou proschlé. Strom, zejména kmen, je velmi malebný. Jasan je na levém břehu Hamerského potoka dnes u málo používané lesní cesty, která se kdysi používala jako procházková od loveckého zámečku v Broumově. Je dlouhá asi 1 km JV směrem od Broumova.

5. Jasan ve Vraždových Lhoticích, k. ú. Dolní Kralovice-Vraždovy Lhotice, okr. Benešov, má obvod 655 cm, výšku 22 m, stáří 180 let, je v 450 m nadmořské výšky. Krásný jasan s pravidelnou kulovitou korunou roste v parčíku před zemědělským objektem v JV části obce.

6. Starý jasan, k. ú. Starý Bydžov, okr. Hradec Králové, má obvod 654 cm, výšku 20 m, stáří 250 let a je v 260 m nadmořské výšky. Ve výšce 3 m se kmen dělí na dvojak; zdravotní stav je dobrý. Strom roste u polní cesty v jiho-východní části obce. Pod stromem odpočívaly v neděli 1. července 1866 jednotky jižního křídla 3. Pruské armády před bitvou u Hradce Králové (3. 7. 1866).

7. Jasan v Třebovickém parku, k. ú. Třebovice ve Slezsku, okr. Ostrava, má obvod 619 cm, výšku 28 m, stáří 190 let, je v 215 m nadmořské výšky. Soliterní strom se větví na tři hlavní kmeny, má dobrý zdravotní stav a do výšky 15 m je porostlý břechťanem. Roste v parku u bývalého Třebovického zámku, dnes součást Ostravy, který byl roku 1958 stržen. V jeho blízkosti, v nevelkém parku, roste buk lesní cv. Rohanií; obvod 445 cm, a další památné stromy – liliovník tulipánokvětý, platan jasanolistý a jinan, všechny krásné, zdravé a mohutné.

8. Jasan za Kačinou, k. ú. Svatý Mikuláš, okr. Kutná Hora, má obvod 618 cm, výšku 28 m, stáří 270 let a je v 236 m nadmořské výšky. Strom se ve 14 m větví, koruna prosychá, není ošetřen, není vyhlášen za památný. Zdravotní stav špatný, strom je na konci života. Do koruny vrůstá javor klen. Roste asi 300 m za zámkem, v lese na dně zrušeného rybníka.

9. Horákův jasan, k. ú. Borová, okr. Náchod, má obvod 617 cm, výšku 25 m, stáří 220 let. Strom je vitální, není

ošetřen, v 8 m se kmen dělí na troják, mezi kořenovými náběhy je náznak úpravy pro skalku a okolí obrůstá břečtanem. Roste u samoty asi 300 m západně od křižovatky Borová – Nový Hrádek. Po spádnicí a podél potoka se dojde asi po 6 km k známému rekreačnímu místu Peklo na Metuji, známém Jurkovičovou stavbou mlýna.

10. Jasan v Litenečích, k. ú. Liteneč, okr. Kroměříž, (druh jasan úzkolistý – *Fraxinus angustifolia*). Má obvod 609 cm, měřeno nad spodní mohutnou vodorovnou větví, výška 28 m, stáří 250 let, při měření 50 cm nad zemí je obvod podstatně větší – 1 030 cm. Strom roste ve spodní části málo udržované zámecké zahrady a tvoří výraznou dominantu. Jasan úzkolistý je poměrně častý v lužních lesích jižní Moravy, ale tento exemplář je největší svého druhu ve střední Evropě.

11. Jasan ztepilý v Hýslech, k. ú. Hýsly, okr. Hodonín, má obvod 605 cm, výšku 21 m, stáří 150 let a je v 240 m nadmořské výšky. Stojí uprostřed menšího zámeckého parku na 3,5 m vysokém umělém pahorku, který obepíná svými mohutnými kořenovými náběhy a povrchovými kořeny. Byl to zřejmě záměr zahradníka, a skutečně se povedl. Strom má krátký kmen a dělí se na 5 hlavních kosterních větví, zdravotní stav je dobrý.

12. Jasan Skalák – Hrnčířův jasan, k. ú. Žabokřky, okr. Náchod, má obvod 600 cm, výšku 27 m, stáří 250 let, roste v 385 m nadmořské výšky. Jasan má mohutný kmen, který se v pěti metrech dělí ve čtyři hlavní kosterní větve. Koruna je velmi bohatá, košatá a má průměr 20 m. Strom je zdravý a ošetřený. Roste na soukromém pozemku v rozvolněné podhorské vesnické zástavbě u stavení rodiny Hrnčířů. Ta mu však sama říká Skalák podle románu A. Jiráka Skaláci, které se k místu vztá-

huje. Slavný český spisovatel se v nedalekém Hronově narodil a je tam i pohřben.

V hlavním městě Praze jsou 4 památné jasanů a další čtyři nevyhlášené, ale velmi pěkné; z nich je největší troják v parku městské části Čakovice s obvodem 628 cm.

— J. E. Chadt-Ševětínský v roce 1913 uvádí jediný památný strom tohoto druhu, jasan „U sedmi bratrů jasanů“ u pramene říčky Bystřičky na Moravě. Taxační data a přesnější lokalizaci blíže neuvedl: „...mohutný strom se sedmi větvemi, které prutovitě do výše se pnou...“ Doložil fotografií.

VELKÉ A STARÉ STROMY SE EVIDUJÍ V CELÉ EVROPĚ

V některých zemích je této činnosti věnována značná pozornost a památné a významné stromy jsou vyhlášeny národní přírodní památkou. Prozatím zjištěným prvenstvím mezi jasanů je jedinec v Irsku s nejmohutnějším obvodem **1 056 cm** a výškou 29 m. V Anglii je strom s obvodem 887 cm a u místa Halley Abbey je jasan s obvodem 780 cm. Na Slovensku v CHKO Strážovské vrchy je čtyřsetletý jasan také s obvodem 780 cm a výškou 27 m. V Belgii je uváděn jako největší jasan s obvodem 590 cm a výškou 29 m.

— Každý, jehož koníčkem je putování za významnými stromy, rád najde nějaký nový a rozšíří tak evidenci těchto přírodních památek. Pokud vy sami při svých toulkách přírodou nějaký uvidíte, sdělte to známým sběratelům nebo informujte příslušnou Agenturu ochrany přírody a krajiny. Tím přispějete jejich ochraně, neboť evidováním zabráníte jeho možnému pokácení. Kontakt: Ing. Pavel Kyzlík, Na Vyhlídce 414, 252 29 Dobříčovice.

Ing. Pavel Kyzlík

Broumovské stěny – lesy, rokly, skalní hříby

Více než čtyřicet procent lesů, které obhospodařuje státní podnik Lesy České republiky, leží v územích, jež jsou nějakým způsobem chráněna, ať už v rámci evropské soustavy Natura 2000, nebo podle zákona o ochraně přírody. Lesníci, vedeni tradiční stavovskou ctí a snahou o zachování přírodního bohatství pro příští generace, věnují péči o tato území mimořádnou pozornost. Pojďme se do jedné takové přírodní rezervace společně podívat...

Národní přírodní rezervace Broumovské stěny přetíná Broumovský výběžek úzkým pruhem od SZ k JV. Je tvořena pískovcovou stěnou prudce spadající směrem k Broumovu a Meziměstí. Vznikla tak malebná kotlina obklopená horami, jíž se odedávna říkalo Zemička, tedy po většinu času Ländchen. Zemička byla důležitým předpolím vstupu do mnohem rozsáhlejší kotliny zvané Čechy. O jejím strategickém významu svědčí i to, že tady doslova pár kroků od sebe leží Laudonovy valy z poloviny 18. století a řopíky vojenského opevnění z třicátých let století dvacátého. Oblast je bohatá na umělecké výtvořiny lidského ducha i na podivuhodné výtvořiny přírodní, z nichž se značná část nachází právě v národní přírodní rezervaci Broumovské stěny.

Kovářova rokly

NÁRODNÍ PŘÍRODNÍ REZERVACE BROUMOVSKÉ STĚNY

Místo: Skalnatý hřbet mezi městy Police nad Metují a Broumov.

Katastrální území: Bělý, Hlavňov, Křinice, Martínkovice, Božanov, Slavný, Suchý Důl (okres Náchod)

Výměra: 1179,40 ha

Nadmořská výška: 620–773 m

Datum vyhlášení: 5. 3. 1956

Předmět ochrany: Geomorfologicky vysoce zajímavé území kvádrových pískovců svrchní křídly a na ně vázaná specifická přirozená a polopřirozená rostlinná a živočišná společenstva.

Správce rezervace: Správa Chráněné krajinné oblasti Broumovsko

Organizační jednotka LČR: Lesní správa Dvůr Králové nad Labem, Krajské ředitelství Hradec Králové

V době, kdy píšu tento text, ještě existuje původní národní přírodní rezervace Broumovské stěny. Současně je však již vyhlášen záměr Ministerstva životního prostředí ČR rozdělit od 1. července tuto rezervaci na novou národní přírodní rezervaci téhož jména a na Národní přírodní památku Polické stěny, která oddělí JZ skalnatou část od vlastních stěn. Tím bude současná rezervace chráněna čtyřmi způsoby – bude zde národní přírodní rezervace a národní přírodní památka a zároveň má tato oblast statut Ptačí oblasti evropské soustavy Natura 2000 a statut Evropsky významné lokality Natura 2000.

GEOMORFOLOGIE BROUMOVSKÝCH STĚN

S určitou mírou zjednodušení lze říci, že Broumovské stěny vznikly erozí vrstvy turonského pískovce, která je vlivem pozdějšího vrásnění mírně skloněna k jihozápadu. Čelo pískovcové desky zvětralo a vytvořilo tak směrem do Broumovské kotliny příkré stěny (tzv. kuesty) a prudké svahy s převýšením i přes 300 m. Mírný svah směrem k Polici nad Metují je zase zbrzděn roklemi vypreparovanými v pískovcové desce vodní a větrnou erozí. Na hraně pískovcové desky se tak vyvinulo neobvykle členité území s množstvím bizarních skalních útvarů včetně typických skalních hřibů, jejichž trůn je „vyláman“ přízemními mrazíky a dotvořen ostrými zrny písku hnanými při zemi větrem.

— Další zvláštností celé Chráněné krajinné oblasti Broumovsko jsou takzvané pseudokrasové jevy, hlavně jeskyně a propasti. Na rozdíl od krasových jeskyní, které vznikají chemickými procesy, tedy rozpouštěním vodou lehce rozpustných hornin, pseudokrasové jeskyně vznikají

Skalní hřiby Broumovských stěn

kají především fyzikálně-mechanickými procesy v málo rozpustných nebo přímo nerozpustných horninách. V Broumovských stěnách je registrováno 13 pseudokrasových jeskyní, z nichž nejvýznamnější je přes 400 m dlouhá jeskyně Pod Luciferem. V dubnu roku 2008 však speleologové ohlásili nález pseudokrasového systému, který oni sami považují za nejdelší v Evropě. Délka podzemních prostor činí nejméně 27,5 km, z toho 19,5 km tvoří puklinové labyrinty a propasti a zbytek jsou suťové jeskyně. Podzemní systém sahá až do hloubky 105 metrů. Nachází se pod nedalekými Teplickými stěnami a jeho propojení s Broumovskými stěnami není vyloučeno.

KLIMATICKÉ ZVLÁŠTNOSTI

Broumovské stěny tvoří výrazný klimatický předěl mezi českou a slezskou klimatickou oblastí, která má kontinentálnější charakter. Podle plánu péče se na tomto rozhraní často rozpadá nízká oblačnost, což s sebou nese zvýšenou imisní zátěž a negativní vliv na lesní ekosystémy. Od roku 1990 se naštěstí zdravotní stav porostů zlepšuje a olistění dřevin regeneruje. Od roku 1993 se průměrné koncentrace oxidu síry v ovzduší snížily třikrát až čtyřikrát.

— Typickým jevem v této geomorfologicky členité oblasti jsou klimatické inverze v zastíněných částech hlubokých roklí, v rozsedlinách i v četných pseudokrasových propadlinách a jeskyních. Zatímco v celé národní přírodní rezervaci se průměrná roční teplota pohybuje kolem 6° C, v zastíněných roklích kolísá kolem 4° C, je tedy o třetinu nižší. Vlivem inverze v některých roklích leží sněhová pokrývka až 7 měsíců v roce.

BROUMOVSKÉ LESY

NPR Broumovské stěny je typologicky velmi pestrá. Převládajícím souborem lesních typů je 6Y – skeletová

smrková bučina (24,5 %), dále pak 5N – kamenitá kyselá jedlová bučina (21,3 %), 5A – klenová bučina (20,2 %) a 6N – kamenitá kyselá smrková bučina (13,5 %). Tyto čtyři soubory lesních typů představují celkem téměř 80 % rozlohy Broumovských stěn. Většina území se nachází v 5. (jedlobukovém) lesním vegetačním stupni (56 %) a v 6. (smrkobukovém) lesním vegetačním stupni (41 %).

— Převládající dřevinou Broumovských stěn je, jak jinak, smrk, který je v porostech zastoupen 73 %, zatímco jeho přirozené zastoupení by mělo činit 19 %. Buku je v současných porostech 14 %, přirozeně by ho mělo být 38 %. Nejhůře je na tom jedle, již je dnes v porostech 0,01 % a v přirozených porostech bývala zastoupena 26 %. Z hlavních dřevin by se rovněž mělo zvýšit zastoupení kleny ze současného 1 % na 6 %, přirozené zastoupení dalších dřevin se pohybuje kolem jednoho procenta.

BENEDIKTINSKÝ KLÁŠTER

Broumovsko bylo na přelomu 1. a 2. tisíciletí porostlé lesem tvořícím součást českého pohraničního hvozdu. Kolonizátorem území se stali benediktinští řeholníci z Břevnovského kláštera, kterým český král Přemysl Otakar I. Policko i s přilehlým územím daroval. Břevnovský opat Martin v roce 1266 koupil broumovské fojtství a založil zde klášter, později povýšený na opatství. Roku 1348 byl Broumov povýšen na královské město a jeho význam dále vzrůstal. V roce 1420 klášter pobořili husité, což bylo podnětem k výstavbě nového komplexu. Ve druhé polovině 17. století začaly jeho barokní úpravy, které vyvrcholily přestavbou v letech 1726–1748, kdy klášter získal dnešní podobu. Autorem projektu byl Kilián Ignác Dientzenhofer, zásluhy o přestavbu kláštera mají také jeho otec Kryštof Dientzenhofer a Martin Allio.

— Klášter byl významným duchovním, kulturním

1 2

1 Broumovský klášter
sv. Vojtěcha2 Kaple Panny Marie Sněžné
na Hvězdě

a hospodářským centrem na pomezí Čech a Slezska. V poslední době se o něm hovoří zejména v souvislosti s Codexem Gigas – Dáblvou biblí. Tahle maxikniha o rozměrech 90 × 50,5 cm váží 75 kg a obsahuje kromě Starého a Nového zákona také Kosmovu Kroniku českou, dvě práce historika Josepha Flavie a další texty. Na jejích 624 pergamenových stran byla použita kůže ze 160 zvířat. Napsal a ilustroval ji jeden jediný člověk, jemuž to trvalo 20 až 30 roků.

— Kodex byl do Broumovského kláštera převezen z Břevnova během husitských bouří a byl zde uložen až do roku 1594. Tehdy ho opat Martin z Pravdovic, příznačně přezdívaný Martin Korýtko, daroval císaři Rudolfovi II., aby se mu zavděčil... Na samém konci třicetileté války pak Švédové rudolfínské sbírky vyrabovali a odvezli je královně Kristině do své domoviny. V královské knihovně ve Stockholmu je Codex Gigas uložen dodnes a odtud byl také počátkem roku 2008 zapůjčen do „mateřských“ Čech. Na půdorysu historických osudů této největší knihy světa vzniká v současné době film režiséra Jiřího Stracha. Jeho část byla natočena přímo na místě samém, v interiérech Broumovského kláštera.

BENEDIKTINI A LESY BROUMOVSKA

Benediktinům patřilo rozsáhlé broumovské panství nepřetržitě od konce 12. století až do roku 1948. V době, kdy ho získali, rozkládal se zde rozsáhlý pohraniční hvozď oplyvající množstvím zvěře včetně vlků a medvědů. Mniši začali lesy kácet a přeměňovat je na zemědělskou půdu.

— Lesní hospodářství se až do poloviny 18. stol. omezovalo na těžbu dříví, hlavně pro potřeby kláštera a režijního hospodářství, částečně i na prodej. Kromě pivovaru a několika pil však nebyly nalezeny záznamy o žádných průmyslových podnicích, které by měly větší nároky na dodávky dříví pro svůj provoz. K prvé hospodářské úpravě výnosů broumovských lesů dochází v r. 1827 a od 70. let 19. stol. pak byly konány pravidelné revize stavu porostů. Na základě písemných pramenů je možné tvrdit, že až do poloviny 18. století, kdy se započalo s umělou obnovou, byly broumovské lesy lesy smíšenými. Jedním z důvodů pro kultivaci lesů byly válečné vřavy, které kraj devastovaly od třicetileté

války přes války o rakouské dědictví a sedmiletou válku až k vojně roku 1866.

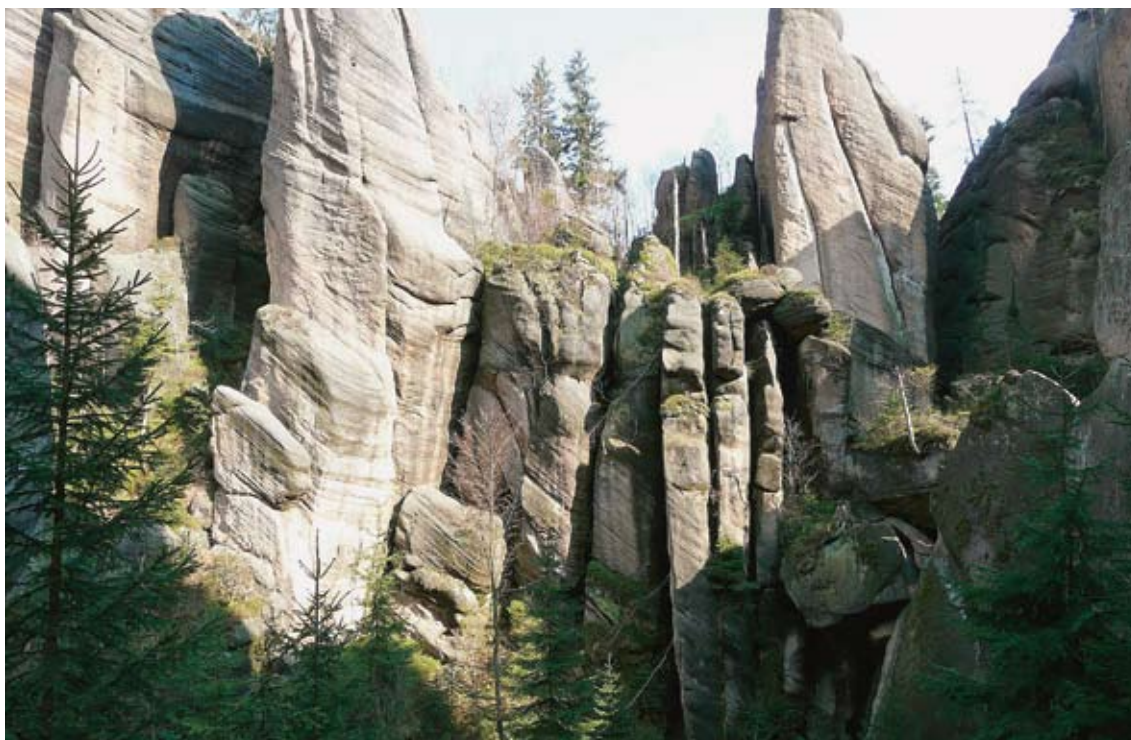
— Semeno k sítím nebo k pěstování sazenic získávali benediktini sběrem ve svých lesích, a protože neměli vlastní luštnírnou, luštili borové a smrkové šišky u broumovského pekaře. Vlivem umělé obnovy se v průběhu 19. a 20. století stal dominující dřevinou Broumovska smrk.

— Benediktini po sobě v lesích Broumovských stěn mimo jiné zanechali ojedinělou technickou památku. Jde o tzv. kamenné cesty. Vyskytují se nejenom v NPR Broumovské stěny, ale i v jiných zdejších skalních oblastech a v Polici nad Metují. Nejsou to obvyklé štěťované svážnice, ale cesty vybudované z opracované pískovcové dlažby. Jde o dokonalé technické dílo se svodnicemi, dlážděnými příkopky, mosty, opěrnými stěnami. Vše je zhotoveno z pískovce. Nejstarší kamenné cesty vznikly už v 18. století a některé slouží dodnes. Jejich stav je bohužel poznamenán používáním současné těžké techniky a zanedbanou údržbou. Snahy ochránců o vyhlášení kamenných cest za technickou památku a o jejich opravu původní technologií jsou zatím bohužel marné.

FLORA A FAUNA BROUMOVSKÝCH STĚN

Vegetace Broumovských stěn je podle plánu péče celkově značně narušena lesnickým hospodařením. Specifickým fenoménem jsou porosty s vysokým zastoupením břízy, která zde v době kalamit byla i dosévána. Přesto zde roste řada vzácných a chráněných rostlin, zejména skalní vegetace. Pomiňme mechy a lišejníky a jmenujme alespoň pár druhů cévnatých rostlin. Vysoce významný je výskyt papratky horské (*Athyrium distentifolium*), která zde byla objevena v roce 2002 na jediné lokalitě. Na několika místech se vyskytuje kaprad' podobná (*Dryopteris expansa*), kaprad' rezavá (*Dryopteris affinis*), kyčelnice devítilistá (*Dentaria enneaphyllos*) a ostřice převislá (*Carex pendula*). Vzácný je výskyt lýkovce jedovatého (*Daphne mezereum*), prstnatce Fuchsova (*Dactylorhiza fuchsii*), čipku objímavého (*Streptopus amplexifolius*), lilie zlatohlavé (*Lilium martagon*) a dalších rostlin.

— Fauna Broumovských stěn nebyla systematicky prozkoumána a ucelený obraz je pouze o výskytu ptáků. Přesto zde byl zaznamenán výskyt silně ohroženého mloka skvrnitého (*Salamandra salamandra*), ojediněle se vyskytuje kriticky ohrožená zmijska obecná (*Vipera be-*

Pohled do Kovářovy rokly

rus), častý je naopak výskyt silně ohrožené ještěrky živo-
rodé (*Lacerta vivipara*). V okrajových částech rezervace
se vyskytují silně ohrožené druhy: čolek horský a obecný
(*Triturus alpestris et vulgaris*). Ze savců se v Broumov-
ských stěnách vzácně vyskytuje silně ohrožený rejsek
horský (*Sorex alpinus*), významný živočich, který je
uveden i v celosvětovém červeném seznamu IUCN.

PTÁCI

Ne nadarmo Broumovské stěny získaly statut Ptačí
oblasti evropského systému Natura 2000. Morfologií
terénu jsou přímo předurčeny pro hnízdění ptactva,
hlavně dravců. Terénním monitoringem zde bylo
v hnízdním období zjištěno 96 druhů ptáků, z toho cca
51 druhů hnízdicích. Zvláště chráněných ptáků se zde
vyskytuje 28 druhů, z toho 7 hnízdicích. Ze zbývajících
druhů je nutné upozornit na přirozená stanoviště
poštolky obecné na skalách. Od poválečného období
z území zcela vymizelo 5 druhů ptáků. Byli to sokol stě-
hovavý (*Falco peregrinus*), tetřev hlušec (*Tetrao urogal-
lus*), tetřev obecný (*Tetrao tetrix*), jeřábek lesní (*Bonasa
bonasia*) a kavka obecná (*Corvus monedula*). Nyní se po
dlouhé absenci vrací sokol stěhovavý (repatriace v zajetí
odchovaných sokolů provádějí také LČR), který je spolu
s pravidelně zde hnízdicím výrem velkým (*Bubo bubo*)
nejdůležitějším obyvatelem ptačí oblasti.

— Zajímavostí je, že se v posledních dvou desetiletích
v Broumovských stěnách usadil ohrožený druh krkavec
velký (*Corvus corax*), který se s kriticky ohroženým soko-
lem stěhovavým dostává do opozice, protože hnízdicím
párům vybírá hnízda. Ochranaři tak stojí před řešením
obtížného problému, jak pomoci sokolům a neublížit
krkavcům...

ŠKODLIVÉ VLIVY A OHROŽENÍ

Ke škodlivým vlivům minulosti v NPR Broumovské stěny
patří emise, o nichž už byla řeč, a následné kůrovcové
kalamity, které v osmdesátých letech minulého století
způsobily destrukci rozsáhlých ploch smrkových lesů.
Porosty se podařilo obnovit za pomoci masivního při-
rozeného zmlazení břízy bělokoré. Další rizika spočívají
v nedostatečné redukci spárkaté zvěře, která pak působí
škody okusem a loupáním.

— Pro tento druh přírodní rezervace je typické ohrože-

ní spojené s turistikou. Vždyť Broumovskými stěnami
prochází celkem sedmnáct značených turistických cest.
Není proto divu, že zde dost často řádí ohnivý živel.

„V rezervaci zahoří průměrně třikrát až čtyřikrát za
rok,“ říká zástupce lesního správce LS Dvůr Králové nad
Labem Ing. Tomáš Hillermann. „Nejčastější příčinou
požáru bývá odhozená cigareta nebo tajně rozdělaný
oheň. Požáry se vzhledem k neprostupnému terénu
velmi obtížně hasí, většinou musí pomoci vrtulník nebo
letadlo. Po dobu turistické sezony držíme hlídkovou
službu a díky tomu se nám zatím daří zachytit všechny
požáry včas a včas je zlikvidovat. Pomáhají nám i turisté,
kteří nás na podezřelé skutečnosti sami upozorňují.“

— S turistikou je spojeno i horolezectví. To však v Brou-
movských stěnách nikdy nedosáhlo takové popularity
jako v nedalekých Adršpašsko-teplických skalách. Je to
dáno hrubozrnností a malou členitostí místního pískov-
ce, obtížnou přístupností věží a malou koncentrací cest.
Proto se nečeká rozvoj lezení ani do budoucna.

PLÁN OPATŘENÍ

Plán péče uvádí, že „cílem řízení vývoje lesních porostů
v NPR je především integrovaná ochrana a vytvoření
druhově, prostorově a věkově diferencované sklad-
by lesa s vysokým odolnostním potenciálem, blízké
přírodním ekosystémům, které budou výhledově (cca za
1–4 generace lesa) schopné samovolného vývoje. K do-
sažení tohoto cíle je nezbytný racionální stanovištně
diferencovaný hospodářský způsob výběrný, podrostití
a násečný.“ Tím je řečeno prakticky vše. Hlavním způso-
bem reprodukce by měla být řízená přirozená obnova
spojená s podrostitím hospodářským způsobem. Ná-
sečný způsob plán péče doporučuje pouze při přeměně
smrkových monokultur a kotlíkové seče jako předsunu-
té obnovní prvky pro jedli (od 70 let).

— V porostech má zůstat dostatečné množství doup-
ných stromů a zásadně se nemají domycovat zbytky
starých mateřských porostů. Jednotlivým nebo skupi-
novým výběrem z nich může být vytěžen smrk nebo
modřín, ale buky mají být ponechány bez zásahu.

— Jako nejlepší péči o kultury a nárosty uvádí plán péče
maximální redukci stavů spárkaté zvěře. Jinak doporu-
čuje plocení, individuální ochranu a na strmých svazích
i nátěry repelentem.

**Kamenné cesty jsou místy
i po dvou staletích neporušené**

— Vzhledem k ochraně ohrožených druhů ptactva je nutné úmyslné těžby provádět v době mimo hnízdění (od 1. 8. do 31. 1.) Maximálně mají být šetřeny takzvané *jádrové porosty*, prastaré bukové porosty na SV svazích Broumovských stěn. Tyto porosty jsou nejcenější hodnotou, která vedle geomorfologických přírodních podmínek dělá ze stěn chráněné území národní kategorie. Bohužel se nezachovaly v souvislejších plochách, ale jenom ostrůvkovitě.

— V zájmu ochrany bezobratlých živočichů, zejména hmyzu, ukládá plán péče, aby se dříví v průběhu vegetačního období neponechávalo dlouho na skládkách. Je totiž atraktivní pro vzácné druhy brouků (tesaříci, roháčci, krasci aj.), kteří do něj nakladou vajíčka, a při zpracování dřeva na pilách je pak zlikvidována celá generace těchto živočichů.

CO NA TO LESNÍCI

Spolupráce lesníků z Lesní správy Dvůr nad Labem se Správou CHKO Broumovsko je podle slov zástupce lesního správce Ing. Tomáše Hillermanna bezproblémová. „Všechny neobvyklé zásahy konzultujeme a společně hledáme nejvhodnější řešení,“ říká. Řada věcí je přímo daná okolnostmi, např. terénem. „Třeba přibližování koňmi je dané tím, že se do mnoha oblastí traktor ani nedostane,“ vysvětluje Ing. Hillermann. „Totéž platí i pro používání lanovek. A některé zcela nepřístupné oblasti jsme v minulosti vyklizovali i vrtulníkem.“

— Skalnatý terén zbrzděný roklemi vymezuje celé rozsáhlé oblasti, které jsou bez cest. Vzhledem ke vzdálenosti je tedy přibližování v Broumovských stěnách fyzicky i finančně nadprůměrně náročné, ale lidé jsou tady na to zvyklí. Stejně tak jsou zvyklí na přenášení palet s obalovanou sadbou na vzdálenosti měřitelné spíše na kilometry než na stovky metrů. Jsou tady prostě místa s nedostatkem půdy, kde se ničím jiným než obalovanou sadbou zalesňovat nedá.

— O to důležitější je ochrana kultur. Kultury cílových dřevin se plotí, smrk s modřínem se v případě potřeby natírá repelenty. Individuální ochrana sazenic je zejména běžná. Zejména proto, že buk na tubusy reaguje negativně. Klest po těžbě se většinou ponechává v hromadách na místě. Tam, kde je to možné, se také pálí, ale vzhledem k nebezpečí požáru výhradně od listopadu do března. Občas se klest i drtí nebo štěpkuje.

— O náročnosti hospodaření v lesích Broumovských stěn se při své návštěvě přesvědčují na každém kroku. Třeba v okolí Kovářovy rokly leží břízy z prořezávek i v místech, kam by se běžný turista s minimálním pudem sebezáchovy bál vůbec vylézt...

KOVÁŘOVA ROKLE

Kovářova rokly je nejznámější a nejoblíbenější rokli Broumovských stěn. Je to nesmírně romantické údolí mezi skalními věžemi, stěnami a jehlami, a tak není divu, že se k němu váže i romantická pověst.

— V průběhu sedmileté války mezi Pruskem a Rakouskem v polovině 18. století se údajně v Kovářově rokli usadila skupina deseti vojenských zběhů, kteří se živili loupežemi. Mezi nimi byl i kovář, který si v jedné zdejší jeskyni zřídil kovárnu, podle níž má dnes tenhle pseudo-krasový útvar jméno. Z kradeného materiálu zhotovoval v Kovárně zbraně a ostatní se s ním za to dělili o kořist. Tímto způsobem kovář nesmírně zbohatl.

— Jednoho dne však byl v hlavňovské hospodě náhodou zadržen podezřelý muž, který nakonec přiznal, že patří k loupeživé bandě, a prozradil místo, kde se loupežníci ukrývají. Shromáždily se stovky lidí, které obsadily všechny vstupy do skal a uspořádaly na nenáviděné rabijáty doslova hon. Čtyřem z loupežníků se i přesto podařilo uniknout, nicméně pět zbývajících včetně kováře bylo zadrženo. V Polici nad Metují pak byli vystaveni „právu útrpnému,“ na skřipci se ke všemu přiznali a byli odsouzeni na smrt.

— Kovář však prosil o milost a slíbil, že na vlastní náklad postaví silnici z Police do Broumova (asi 6 km) a na ni vysází dukát vedle dukátu. Byla to lákavá nabídka! Radní dali hlavy dohromady a nakonec na nabídku přistoupili, ovšem s tou podmínkou, že kovář vysází zlaťáky nikoliv naležato, ale nastojato. Tolik peněz však kovář přece jen neměl, a tak byl popraven s ostatními. Ovšem, kde má svůj nesmírný poklad ukrytý, to neprozradil. Od té doby zlaťáky, které mají být zakopány v některé z roklí, hledalo mnoho chtivých lidí, ale marně. A to i přesto, že vždy na Květnou neděli nad pokladem údajně září modravé plamínky!

KRISTIÁN GOLDSTEIN

Tahle pověst má ještě zajímavé pokračování. Po nějakém čase od rozprášení loupežnické bandy se v jedné prostorné skalní sluji nedaleko kapličky na Hvězdě objevil stříbrovlasý poustevník.

— Jmenoval se Kristián a nikdo nevěděl, odkud sem přišel. Nikomu neubližoval, ba právě naopak. Sbíral byliny, a protože se vyznal v jejich působení, pomáhal uzdravovat nemocné a zraněné. Za svou pomoc odmítal přijmout peníze, bral pouze potraviny. Navštěvovaly jej zástupy lidí, které se už ani do sluje nevešly, takže si Kristián za pomoci dobrých duší postavil před kapličkou chatrč. Tady léčil lidi až do doby, kdy si ho kterýsi bohatý polický občan z vděčnosti za své uzdravení

Skalní divadlo

vzal k sobě na byt. V Polici žil Kristián ještě pár let, až dne 20. února 1826 ve věku 104 let zemřel. Za velké účasti místního obyvatelstva byl pochován na polickém hřbitově.

— Při vyřizování jeho pozůstalosti byl nalezen svazek popsaného papíru, z něhož vyšlo najevo, že poustevník se jmenoval Kristián Goldstein a byl vůdcem loupežnické bandy v Kovářově rokli! Pocházel z Němce a bojoval v sedmileté válce na pruské straně. V roce 1758 se chtěli Prusáci dostat do Police. Byli však generálem Laudonem odrazeni a se ztrátami museli ustoupit. Goldstein s několika druhy se ukryli v rokli s jeskyní. Zdejší kraj se jim zalíbil natolik, že se ke své armádě již nevrátili. Živil se loupežemi, které byly zpočátku připisovány vojsku. Až když v roce 1763 sedmiletá válka skončila a loupeže neustávaly, vyšla pravda najevo a banda loupežníků byla rozprášena. Goldstein unikl a dozvěděl se, jak bylo s jeho dopadenými druhy na-

loženo, stal se poustevníkem, dal se na pokání a konal dobré skutky. A tak ho nakonec mnozí i oplakávali...

ZÁVĚREM

Krajina Zemičky byla po staletí kultivována broumovskými benediktiny a je to na ní znát. Skrývá, ano, doslova skrývá množství církevních památek. Boží muka, křížky, kapličky, barokní plastiky, křížové cesty a osm barokních vesnických kostelů s klášterem ve spojení s neobyčejnými přírodními krásami jí dodávají nepominutelný půvab. Navzdory devastujícím účinkům čtyřicetileté komunistické totality si zachovává jakýsi těžko popsatelný jednotný ráz. Duchovní rozměr vtisknutý krajíně řeholníky a vposled otcem a synem Dientzenhoferovými se zatím nepodařilo potlačit ani broumovským panelovým krychlím, ani sceleným družstevním lánům. Benediktinský *genius loci* v Zemičce přežil a je stále připraven osvěžit vnímavou lidskou duši inspirujícími zážitky.

Jaroslav Jonáš

VÝZNAMNÝ SLOVENSKÝ LESNÍK ZAČÍNAL V ČESKÝCH LESÍCH

— Na počátku letošního srpna zažilo lesnictví na Oravě několik zajímavých událostí: Odštěpný závod – díve Lesní závod – Námestovo Lesů Slovenské republiky oslavil 50. výročí ustavení. V Námestove se konala mezinárodní soutěž Drevorubač 2008, která se stala triumfem oravských dřevorubců a lesníků. V Oravském Podzámku se pro změnu konala významná společenská lesnická událost: bývalá prefektura Oravského komposesorátu, kterou před třemi lety Lesy Slovenské republiky, s. p., opravily a umístily do ní expozici lesnictví na Oravě, byla za přítomnosti významných hostů 8. srpna prohlášena Významným lesnickým místem. Před touto historickou budovou byl odhalen pamětní kámen na počest jednoho z nejvýznamnějších slovenských lesníků minulosti – Williama Rowlanda.

— William Rowland nebyl původem Slovák. Narodil se Angličanovi Robertovi Rowlandovi z Richmondu a Češce německého původu Magdaléně Wünschové v Jiřikově u Rumburku 9. září 1814. Po absolvování technického učiliště a Lesnické akademie v Tharandtu se postupně dostával k lesnictví. Například působil v Děčíně, Třeboni, Příbrami, Nových Hradech a Rožmberku, kde pracoval i jako taxátor. Měl dobré vztahy s lesnickými učilišti v Bělé pod Bezdězem a Úsově. Působil také v nynějším Maďarsku, od r. 1855 v Banské Bystrici, Brezně, v roce 1856 se stal lesmistrem v Bratislavě.

— Na Oravu přišel v r. 1864 jako lesmistr Oravského komposesorátu. Věnoval se hlavně pěstování lesa, zejména na Oravě nejrozšířenějším dřevinám – smrku a jedli. Zalesnil více než 30 % výměry oravských lesů. Bránil vypásání lesů. Věnoval se zlepšení dopravy dřeva, navrhoval lesní dráhy. Pro oravské lesníky vypracoval Statisticko-topografický popis komposesorátu Orava s přesnou mapou Oravské župy. Byl spoluzakladatelem

Oravského hospodářského (zemědělsko-lesnického) spolku. Svůj zájem zaměřil i na včelařství, rybářství a další lesnictví příbuzné obory.

— V roce 1883 odešel do důchodu a 29. listopadu 1888 u své dcery ve Waldenburgu v Sasku zemřel. Při příležitosti připomínky 120 let od jeho úmrtí uspořádaly Lesy Slovenské republiky, s. p., a Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava v Dolném Kubíně seminář. K příležitosti tohoto semináře vydaly LSR sborník „Pocta Williamovi Rowlandovi“, ze kterého autor článku čerpal informace.

Jiří Junek

ČESKÉ DRUŽSTVO MISTRY EVROPY

— V Polsku probíhalo pod patronací FITASC 7.–10. srpna 2008 a za účasti 132 střelců ze 17 zemí Mistrovství Evropy v kombinované lovecké střelbě.

— Největším úspěchem českých střelců je absolutní vítězství mezi družstvy v kombinaci a získání nejvyššího titulu tohoto klání, „Mistrů Evropy v kombinované lovecké střelbě“.

— České družstvo soutěžilo ve složení Jan Buksa, Ing. Jindřich Kořínek, Karel Kotrc, Karel Mrhálek, Ing. Martin Šlechta, Pavel Závorka, teamleader a náhradník Ing. Antonín Čech. Mimo této trojice obsadilo toto družstvo stříbrnou příčku v kulové střelbě a získalo bronzové medaile ve střelbě z brokovnice. V soutěži jednotlivců jsme dovezli stříbro i bronz jak v kombinaci (Závorka druhý a Kořínek třetí), tak ve střelbě z kulovnice (Kořínek druhý a Šlechta třetí). Těchto 7 medailí je zatím největším úspěchem našich střelců na evropských šampionátech.

— Mimo členů družstva soutěžili v jednotlivcích za Českou republiku také Ondřej Borák, Ing. Jiří Dočkal, Pavel Hruška, Miroslav Náhlík, Jindřich Mahel a Jaromír Uher.

— Více se můžete dozvědět v příštím čísle časopisu Myslivost.

Ing. Antonín Čech

BLAHOPŘÁNÍ

— Dnešní doba nás stále více nutí pospíchat a dívat se dopředu. Přesto je třeba se alespoň občas zastavit a ohlédnout zpět, zavzpomínat a oslavit ty, kteří vyšlapávali cestu před námi. Životní výročí jsou jistě tím správným okamžikem. Dne 16. září 2008 oslavil osmdesátiny Ing. Josef Pešek – první ředitel Semenářského závodu v Týništi nad Orlicí.

— Ve funkci ředitele pracoval od roku 1971 do roku 1987. Vždy si uchovával a dodnes uchovává určitý humorný náhled se smyslem pro poezii. Díky němu jsme jako zaměstnanci ani v době normalizace nepocítili žádné větší pronásledování či postihy, ale on sám byl za tento postoj z ředitelské funkce odvolán. Nezahořkl a dodnes má k závodu otcovský vztah a přichází zašpičkovat a pobavit i zkritizovat. — Přejeme mu do dalších dnů hlavně zdraví, optimismus a velkou zásobu humoru a veršů.

Za zaměstnance SZ, Naděжда Příhodová

Chvála osiva

Ing. Josef Pešek

S pokorným srdcem projdi kmenovinou klenbovím gotického dómu až všechny nervy s lesem splynou uslyšet můžeš skrytý šepot stromů

Dál nech se vésti dobrotivým Panem srpnovou rozehrátou mýti v jedloví chladu tryská živý pramen zde užiješ srdce vlasti bítí

Zde v klínu rozeklaných skal kozloroh často na kaval notuje melodii prostou v ní ozvěnou se ozývá že z dobrého jen osiva zas dobré stromy vzrostou

PRVNÍ ZÁJEZD SLOVENSKÝCH LESNÍKŮ K NÁM

— Jeskyně Moravského krasu v leších Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny, památky a zahrady centra Prahy – Královská zahrada s letohrádkem Belveder, chrám Svatého Víta, Malá Strana, Kampa s památnými stromy a Staroměstské náměstí, zámek Dobříš – tam všude se podle programu podívali účastníci zájezdu pracovníků Lesů Slovenské republiky, s. p., Odštěpného závodu Biomasa Levice ve dnech 21.–24. srpna 2008. Krásné výhledy na Prahu a široké okolí poskytl rozhledna na Petříně, chvíle ticha a pohody zase petřínské stráně u letohrádku Nebozízek.

— I když šlo o zájezd poznávací, ne odborný, jeho účastníci se rádi setkali s ekonomickým náměstkem ředitele Lesního závodu Dobříš LČR, s. p., Ing. Václavem Hrochem. Nejprve je seznámil s organizací a fungováním svého závodu, potom se rozproudila debata o zpracování a využití biomasy. U Lesů České republiky co se týká biomasy ještě není vytvořený takový systém jako u LSR. Pan náměstek se zajímal o zkušenosti ze Slovenska.

— Na cestě z Prahy do Levic autobus zastavil u pivovaru Dalešice, kde se lesníci seznámili i s historií pivovarského řemesla.

— Zájezd OZ Biomasa Levice byl tohoto typu první, který směřoval ze Slovenska na Moravu a do Čech. Jeho účastníci byli spokojeni, třeba předají svoji zkušenost i ostatním kolegům.

Jiří Junek

keltský horoskop a křížovka

3. 9.–12. 9. VRBA – SEBEVĚDOMÁ A ROZMARNÁ

Symbolizuje citlivou osobu, která se často cítí nedoceněná a nepochopená. Vrba má poctivý charakter, ale žít s ní není vůbec jednoduché. Jen málokomu se podaří přizpůsobit jejím náročným požadavkům. Bývá rozmarná a prožívá mnoho trpkosti, ale jelikož je zároveň velkým bojovníkem, často najde klid a lásku ve vyrovnaném manželství. Vrba umí naslouchat druhým. Snad proto dokáže mistrně manipulovat svým okolím.

13. 9.–22. 9. LÍPA – ZASNĚNÁ A TRPĚLIVÁ

Člověk narozený v jejím znamení je plný šarmu a vzácného kouzla. V jeho nitru se však odehrává věčný boj – je to rozpor mezi drsnou realitou a romantickou iluzí. Touží po pohodlném životě, ale nedokáže se psychicky vyrovnat se strastiplnou cestou ke štěstí. Lípa umí vytvořit přátelskou atmosféru. Je vzácným přítelem, který ovládá umění naslouchat druhým. V lásce bývá ovšem nešťastná, neboť je dosti žárlivá a panovačná.

23. 9. OLIVA – DISKRÉTNÍ A VYROVNANÁ

Oliva, dříve velmi uctívaný strom, je symbolem moudrosti, blahobytu, slávy a silného zdraví. Lidé narození v tomto znamení jsou symbiózou krásy, pochopení a rozumu. Mají snad ze všech znamení nejvíce vyrovnanou povahu. Jednají uvážlivě a vyznačují se velkou dávkou trpělivosti a laskavosti. Jsou rozenými optimisty. Mají vrozený cit pro spravedlnost a je jim cizí každá forma násilí. Patří k těm lidem, kteří kolem sebe šíří klid, štěstí a radost.

24. 9.–3. 10. LÍSKA – LASKAVÁ A NETRPĚLIVÁ

Líska je nenáročný keř zrovna jako lidé zrození ve dnech brzkého jara a podzimu. Jsou nenápadní, přesto mají na ostatní úžasný vliv. Jejich osobitý půvab jim pomáhá k dosažení životního cíle spolehlivěji, než by se mohlo zdát. Jsou přívětiví k druhým. Rádi působí na veřejnosti, milují společnost a společnost miluje je. V jednání s druhým jsou vždy úspěšní. Jejich intuice, vyrovnanost a inteligence jim velí, kdy táhnout do boje a kdy raději ustoupit. Lísky jen pomalu stárnou a dobře překonávají hluboké rány osudu.

POMŮCKA: AREN, TEPS, TOLO	OPADAT	1. DÍL TAJENKY	AUTORSKÝ ARCH	LIBERECKÉ VÝSTAVNÍ TRHY	MODLA	PLOCHÁ KUCHYNSKÁ NÁDOBA	LESU ZDAR	DĚTSKÝ POZDRAV	JAPONSKÁ LOVKYNĚ ÚSTRIC	NEDODĚLANÝ UKOL	LUČNÍ POROST	JMÉNO SUHAJE LOUPEŽNÍKA	INICIÁLY SPISOVATELKY KRÁSNO- HOR-SKÉ	ZNAČKA RADIOA
POVALIT							SPOLEČNÍK							
PRAVDIVÉ TVRZENÍ							SVĚTADÍL OPOJIT							
POVZDECH			INDONÉSKÝ ZÁLIV DRUH HŘEBENU					ASISTENT (LIDOVÉ) CITOSLOVCE BOLESTI					2. DÍL TAJENKY	VOJENSKÝ VLAK
OPRAVNA LODÍ				STROM SLOVANŮ HLEMÝZDI S ULITOU					TOBĚ PATRICÍJ ČÁST CYKL ZÁVODU					
RÝŽOVÝ LIKÉR					3. DÍL TAJENKY INDIAN					ČESKÝ MALÍŘ (MIKOLÁŠ) AROMATICKÝ UHLOVODIK				
ZÁVOD NA TŘENÍ LNU					OTEC (NÁREČNÉ) POSLEDNÍ VE STOVCE						CITOSLOVCE POBÍDKY PRIMATI			
LESU ZDAR	ZKRATKA PLATEBNÍ KARTY	PRAŽSKÝ PODNIK LYŽAŘSKÝ ODDÍL					ROČNÍ OBDOBÍ INICIÁLY KANTA					NÁZEV ŘÍMSKÉ 50 ZN. LETADEL ILJUŠIN		
PLESKATI								JOSEF (DOMÁCKY)						
SAMEC KOČKY (LIDOVÉ)								SLOUČENINA K VÝROBĚ BARVIV						

Autor křížovky
Jiří Zvolánek

časopis Háj a jeho zakladatel

V technické knihovně Archivu LČR jsou kromě jiného uloženy i některé ročníky prvního českého lesnického časopisu Háj. Ten vycházel s různými obměnami názvu v letech 1872–1950. U jeho zrodu stál Jan Doležal, lesník, žurnalista, pedagog, národní buditel...

ZE ŽIVOTA JANA DOLEŽALA

Jan Theodorich Doležal pocházel z rodiny českého revírníka. Narodil se 30. června roku 1846 nebo 1847 v Posekanecké myslivně (na Posekanci u Proseče) patřící k novohradskému velkostatku u Vysokého Mýta.

— Navštěvoval obecnou školu v Proseči, poté absolvoval nižší německou reálku v Poličce. Působil krátce jako lesník v lesích královského věnného města Poličky, kde získal první zkušenosti, které pak využil u lesní správy thurn-taxiského velkostatku Rychmburk u Skutče. Tady složil nižší státní zkoušku lesnickou pro ochrannou a pomocnou technickou službu a stal se lesním příručím v polesí Karlštejn u Svatky.

— Již roku 1868 publikoval svou první práci O škodném lesním hmyzu v Hospodářských novinách. Dále psal drobné články do vojenského časopisu Vlast, Hospodářského sborníku a Budečské zahrady. Roku 1872 se vzdal lesnické služby na Rychmbursku a založil, vydával a redigoval v myslivně Na kořených kopcích u Krouny u Skutče první český lesnický časopis Háj.

— Roku 1873 vystoupil ze služeb knížete Thun-Taxisa a poměrně často se stěhoval. Nejdříve do Sv. Kateřiny u Poličky, poté do Krouny u Skutče a roku 1877 do Kruceburku či Křížové u Žďáru nad Sázavou. Tady umístil do budovy bývalého lihovaru nejen svůj byt a redakci, ale i malou soukromou školu. Ta sloužila ke zvýšení úrovně vzdělání lesního personálu a provozoval ji do roku 1884/1885, tedy do založení české lesnické školy v Písku.

— K tomuto účelu vydával např. pedagogický list Z lesovny nebo Převodní tabulky měř, vah a peněz (v rámci časopisu Háj). V místnostech lihovaru pořádal Jan Doležal teoretické přednášky, pro praktický výcvik založil lesní a zahradnickou školu a se studenty podnikal exkurze.

— Přispíval do různých časopisů a publikací, například i do Hospodářského či Ottova slovníku naučného. Redigoval také německé noviny (např. Forstenzeigen, Das Weidwerk, Aus dem Forsthause) a překládal z angličtiny.

— Roku 1883 se přestěhoval do Žďáru nad Sázavou. S přispěním městské rady zde mimo jiné založil školu, městský park a znovu osazoval holé stráně. Všímal si technických novinek vhodných pro lesnictví. Sám byl držitelem rakousko-uherského patentu na přípravu klád. Sbíral místopisný i lidopisný materiál, vydával pohlednice s obrázky z Vysočiny. Celý svůj život se řídil heslem německého filozofa Immanuela Kanta (1724–1804): „Mravní zákon ve mně, modré nebe nad hlavou.“

— Ve Žďáru n. S. zůstal do konce svého života. Zemřel

po krátké nemoci 25. prosince 1901 a byl pochován na hřbitově u sv. Trojice. Jeho hrob nese desku s nápisem: „Český lesnický spisovatel a pedagog Jan Doležal 1846–1901. Po práci a zápasu milý odpočinek.“

OCENĚNÍ

Již roku 1910 uctila Jednota českých lesníků zemí Koruny české jeho památku postavením pomníku v sadě před Národním domem ve Žďáře nad Sázavou a osadila pamětní desku na kostele nad Doležalovým hrobem.

— Roku 1926 dal Německobrodský krajský odbor Ústřední jednoty československého lesnictva převést Doležalovy ostatky ze starého zrušeného hřbitova na nový. Roku 1929 osadil Chrudimský krajský odbor pamětní desku na Doležalově rodné myslivně a České vysoké lesnické učení zbudovalo památník na Školním lesním statku Masarykův les ve Křtinách. Nový velký náhrobek byl odhalen roku 1934 zásluhou města Žďár n. S. a Ústřední jednoty československého lesnictva.

— Roku 2001 se ve Žďáře uskutečnil seminář „Jan Doležal – zakladatel časopisu Háj, historie, vývoj a současnost lesnických médií“, na který navazovala výstava připomínající 100 let od úmrtí zdejšího rodáka. Z tohoto semináře vzešel sborník referátů, který je uložen v technické knihovně Archivu LČR.

— K osobnosti a významu Jana Doležala nezbývá než ocitovat pár slov ze vzpomínek jeho přítele E. Musila-Daňkovského: „Literární snahy a literární působení Doležalovo mělo na Vysočině Českomoravské zvláště dobrý ohlas. Široko daleko znali Horáci Doležala dle jména, ale nikdo nenazýval ho ‚pan lesní Doležal‘, nýbrž každý ‚pan redaktor Doležal‘. Nespočívalo v tom ocenění zvláštní působnosti jeho?“

ČASOPIS HÁJ

První sešit prvního ročníku Háje s podtitulem „časopis pro lesníka, myslivce a přítele přírody“ vyšel v Praze dne 20. 1. 1872. Časopis měl být čtrnáctideníkem, ale ještě téhož roku začal vycházet v třínedělních lhůtách. Od roku 1876 byl časopis tištěn v Pardubicích jako měsíčník, od roku 1878 v Kruceburku a od 80. let ve Žďáře nad Sázavou desetkrát do roka.

— V prvních ročnících se v Háji objevovaly nejen odborné lesnické a myslivecké články, ale i články zábavné. Časopis seznamoval nejen s domácími poměry, ale zpřístupňoval i cizí literární lesnické práce a pamatoval i na kulturu. O tom svědčí fakt, že mezi spoluautory patřili např. i básník Adolf Heyduk či spisovatel Alois Jirásek. Na obsah časopisu panovaly mezi čtenáři dost protichůdné názory. Někteří považovali Háj za málo vědecký,

Foto Libor Teplíček

někteří za příliš. Tato různorodost vyplývala z bohatě rozvrstvené škály odběratelů, která se pohybovala od vysoké šlechty až po nižší lesní úřednictvo (Háj odebíralo např. i obecní zastupitelstvo města Hradce Králové).

— Háj měl z počátku asi 610 odběratelů (roční předplatné 4,8 zlatého), jejichž počet vinou zahraniční i domácí konkurence prudce klesal. Časopis byl odebíráván nejen v Čechách, ale i na Moravě, Slovensku, Uhrách, Německu, Rusku atd. Česká lesnická jednota do roku 1874 podporovala časopis 200 zlatými ročně, poté 600 zlatými do roku 1884, kdy byla podpora zrušena.

— Původní časopis Háj se roku 1874 rozdělil na Háj a Myslivnu (články lovecké, zábavné a poučné pro domácnost), v roce 1876 se opět spojily a postupně přibývaly další přílohy: Domácnost (1876–1887), Lověna (1878–1901), Rybářské listy (1880–1900), Lesní obzor (1895–1900, list věnovaný správě lesní, zvláště okr. technikům lesním a samosprávným úřadům), Z lesů a luhů, Z lesovny (odborný list pro lesníky vyučující), Hovorna (list věnovaný studující mládeži lesnické) atd.

SPOLUPRACOVNÍCI JANA DOLEŽALA

Jan Doležal měl několik blízkých spolupracovníků, o kterých bychom se měli alespoň okrajově zmínit:

Karel Jiří Schindler (1834 Zruč nad Sázavou – 1905 Jičín) – lesník, pedagog, publicista, poslanec rakouského sněmu ve Vídni i zemského sněmu v Čechách, autor první české encyklopedie lesnické *Veškeré nauky lesnické* (1865).

Petr Hobza (1831–1901) – profesor na vyšším reálném gymnáziu v Plzni.

Karel Ponec (1835 Těnice u sv. Dobrotivé – 1888 Praha) – lesník, pedagog, publicista, působil ve službách továrníka Liebiga na velkostatku Dašice jako nadlesní a později jako lesní rada.

Josef Vrbata (1833 Boukalka u Chrudimi – 1893 Kouty) – lesník, publicista, 32 let působil na panstvích hrabat ze

Stadionu v Koutě na Šumavě, člen výboru České lesnické jednoty a zkušebních komisí při státních zkouškách lesnických.

Josef Zenker (1841 Přestice – 1894 Písek) – významný lesní hospodář, taxátor, pedagog, publicista a první odborný ředitel české lesnické školy v Písku.

Ing. Jan Hemmr (1863 Tábor – 1931 Praha) – lesník, pedagog, publicista, lesní inspektor, zeměměřič, znalec v oboru myslivosti.

Přesto neměl Jan Doležal dostatek přispěvatelů a mnohé články psal sám pod jménem Jedlovský.

— Po smrti Jana Doležala vydával od roku 1902 měsíčník *Nový Háj* jako věstník lesnických ústavů v Písku Ing. Jan Hemmr. Časopis v roce 1906 splynul s Českými lesnickými rozhledy, vydávanými od roku 1900 Josefem Rozmarou. Za jeho redakce vycházel pod původním názvem Háj až do roku 1924, kdy bylo po zahájení vydavelské činnosti Matice lesnické (1920) další vydávání původního časopisu zastaveno. Josef Rozmara přepustil Matici název Háj, ale k dalšímu redigování už se nezával. Pokračovatelem Haje se stal v letech 1924–1950 Československý Háj.

POKRAČOVÁNÍ

Ačkoli již uplynulo více jak sto let od úmrtí Jana Doležala a názory prezentované v časopise Háj byly dozajista v mnohém překonány, určitě stojí za to i dnes znovu oprášit některé myšlenky, postřehy i drobná vyprávění, i když nám možná mnohdy budou připadat úsměvná.

— V příštích číslech vás postupně provedu vybranými ročníky tohoto časopisu, které jsou uloženy v technické knihovně Archivu LČR. Z nich se pokusím vybrat v odlehčeném duchu některé zajímavosti.

Mgr. Jitka Hemelíková, Archiv LČR
(prameny a literatura u autora)

záhady kolem mláďat

S různými zvláštnostmi a zajímavostmi se můžeme v přírodě setkávat mezi zvířaty na každém kroku. Když porovnáme např. způsob života srnčí zvěře a zajíců, zjistíme zde zvláštní rozdíly u jejich zárodků. Příroda umožňuje jednomu druhu zrychlené znovuooplodnění a u druhého zase určité zpomalení vývoje, aby se mláďe narodilo později.

U zajíce polního může dojít k tzv. přirozené superfetaci. To je zabřeznutí ještě před ukončením březosti. Honcování probíhá od časného jara. V té době samci pronásledují zaječky, neúnavně je honí. Samice se snaží klíčováním uniknout. V momentě, kdy se samec přiblíží, obrátí se proti němu vzpřímena na zadních a nápadníka „fackuje“ předními tlapkami. Na první pohled to připomíná tanec. Ovšem divoké chování podněcuje zvláštní pach, který provokuje agresivitu, což zaječky plně využívají. U zaječek jde o provokovanou ovulaci a tak se zralé vajíčko uvolňuje teprve při sexuální stimulaci.

— Zaječka je březí 41–44 dnů. Přibližně asi týden před porodem dochází k novému páření a ovulaci, kdy většína zaječek tak dosáhne přirozené superfetace. Potom se v těle samice vyvíjí nezávisle na sobě dvojce zárodky. U zaječí zvěře probíhají 3 až 4 vrhy s 2 až 3 mláďaty.

— Matka kojí svá mláďata asi jeden měsíc, ale již desátý den po narození jsou schopna přijímat první rostlinnou

potravu. Je zajímavé, že samice je ochotna nakojit i cizí mláďe. U srnčí zvěře zase známe tzv. utajenou březost. Od poloviny července probíhá říje, kdy je srna oplodněna, ale její zárodek zůstává po dobu 4,5 měsíce v časečném klidu. Plně se nevyvíjí. Až v prosinci nebo lednu se začne opět vyvíjet. Srna klade potom mláďe koncem května nebo v červnu. V případě, že nebyla v létě oplodněna, přichází do „náhradní“ říje během listopadu, kdy je potom oplodněna některým z mladých srnců, který má ještě parůžky a životaschopné spermie. V tomto případě se začne zárodek normálně vyvíjet a srna klade mláďe ve stejnou dobu jako ta, která byla oplodněna v létě a proběhla u ní utajena březost (latence).

— Srna v prvních dnech po kladení nechává své mláďe odložené v trávě a zdržuje se opodál. Kojí ho až do 6 měsíců. Své bezbranné mláďe dovede dokonale chránit. Srna je velmi statečná a odvážná. Vždy se postaví nepřítelům na odpor. Často mláďe ubrání i proti lišce.

Jaromír Zumr

pohled z rozhleden na albrechtické lesy

Na lesy LS Město Albrechtice jsme pohlíželi z rozhleden. V obvodu lesů spravovaných Lesní správou LČR Město Albrechtice a v jejich blízkosti je jich dokonce pět.

Přirozené zmlazení borovice

Nejnámější je na poutním místě nad Krnovem – na Cvilíně. Tam máte albrechtickou správu jako na dlani. Téměř vedle ní, na Strážišti nad Úvalnem, je druhá rozhledna. Nad Ježníkem, ale již v krnovských městských lesích, je dřevěná rozhledna na Vyhliďce. Dohlédnete z ní k Albrechticím zase z jiné strany. Nedávno byla postavená krásná dřevěná rozhledna na Strážném vrchu u obce Liptaň s vyhlídkou hlavně na Osoblažsko a na Polsko. Již kousek na území LS Jeseník, ale také s výhledem na celý albrechtický revír Janov, stojí známá rozhledna na Biskupské kupě. Na revír Janov s téměř stoprocentní lesnatostí jsme shlíželi s revírníkem Lubošem Kmínkem a jeho dcerou Kateřinou, která je studentkou SLŠ Hranice. Provedli mne potom lesnickou naučnou stezkou Svatý Roch a zavedli ke stejnojmenné studánce s léčivou vodou. Tam jsme se příjemně zdrželi s návštěvníky tohoto místa, kteří vysoce hodnotili úsilí lesníků ve zpřístupnění pobytu lidí v lesích a projevovali velký zájem o informace na naučné stezce.

BOROVICE CVILÍNSKÁ

Výhled z rozhledny na Cvilíně dává i dobrý přehled o lese, který se na jeho úbočí rozkládá. Výrazné zastoupení v něm má borovice lesní, v tomto regionu vysoce hodnotný ekotyp borovice cvilínská. Jde o autochtonní dřevinu. Její výskyt je zvláštní tím, že roste na sprašových překryvech – na živných půdách a flyšových souvrstvích břidlic a drob. Zde tato borovice úspěšně konkuruje listnáčům a v porostech vytváří horní patro spolu s modřínem sudetským.

— Borovice cvilínská dorůstá výšky kolem 40 m. Její

slabší větvení v koruně předznamenává kvalitní kmen. Před několika lety byla na Krnovsku vyhlášena genová základna pro cvilínskou borovici a modřín sudetský o výměře 694 ha.

S CHEMIÍ SE TO MUSÍ UMĚT

Na revíru Cvilín jsme s lesním správcem Ing. Vítězslavem Závodným a revírníkem Ing. Radomírem Šmídou navštívili porosty v okolí hradu Šelenburk. Také zde, stejně jako na většině albrechtických revírů, porosty poznamenaly větrné a kůrovcové kalamity, které postihly zejména smrky. Ty z porostů téměř vymizely. A tak přísuškem ve srážkovém stínu rozvoj václavky a následné napadení kůrovcem intenzivně přetrvává ve smrkových porostech dosud. Na pokalamitních plochách lesníci podporují přirozené zmlazení mechanickou a chemickou přípravou půdy. Mají zkušenosti také s tím, že mladé kultury není nutné do určitého stádia vyžínat.

— Zejména použití chemických přípravků je záležitostí vysoce odbornou a musí je provádět zaškolení specialisté. Úspěšnost této technologie dokazuje bohaté přirozené zmlazení zejména borovice ale také jedle a buku. Přímo ukázkové jsou takto vzniklé porosty s velkým zastoupením douglasky a modřínu.

— V lesích na území lesní správy je mnoho příležitostí, kde je možné chemické prostředky využít. Také proto uspořádá lesní správa na jaře odborný terénní seminář o této tematice.

— Příjemné setkání nás čekalo na pokalamitní ploše pod Býkovem s nalétlou borovicí a břízou. Setkali se zde lesníci – otec a syn Šmídové. Syn je revírníkem, čtyřiaosmdesátiletý otec stále příležitostně pomáhá v lese a jako zkušený lesník provádí mimo jiné ve zmlazených porostech prostřihávky.

NAUČNÁ STEZKA SLOUŽÍ I LESNÍ PEDAGOGICE

Místy jsme se na revíru pohybovali po trase lesnické naučné stezky Cvilín. Kromě lesnických a přírodních zajímavostí nabízí návštěvníkům lesa několik upravených parkovišť s informacemi, dětem dřevěné hřiště, pro všechny lavice, altánky, upravené studánky. Revírník Ing. Šmída se navíc věnuje dětem jako lesní pedagog. Podělil se s námi o své zkušenosti a náměty:

— „Řeknu upřímně, že se mně lépe spolupracuje s dětmi z I. stupně ZŠ než se staršími. Jsou vnímavější a zvládnutelnější. Pro starší mládež je nutný náročný program s ukázkou těžby, dopravy a zpracování dřeva. Od roku 1993 spolupracuji s 1. Základní školou v Krnově. Pozorují, že děti ze složitých rodinných poměrů či neúplných manželství jsou vnímavější. Patrně jim také chybí společnost

dospělých, chlapa v rodině, užívají si společnosti lesníka, který za nimi přijde i se psem. Obdivují divočáky Richarda a Capinu, dříve i poštolku Lucinku. Ta už byla vypuštěna zpět do přírody, ale občas se vrací.

— Jak začíná takové setkání s dětmi v lese? Prací. Například úklidem klestu, odpadků kolem odpočinkových míst, zalesňováním. Potom se podrobněji věnujeme informacím na některé z tabulí lesnické naučné stezky a občas se podaří i setkání s archeologem, který zkoumá historii hradu Šelenburku.

— Již několik let je zlatým hřebem pobytu dětí v lese vy-

sazování stromků na pokalamitní ploše o výměře 0,3 ha. Děti tam vysazují buky a lípy, dávají si k nim cedulky a chodí se dívat, jak jejich stromky rostou. Připravily si anketu na název tohoto místa. Zvítězil „Dětský les“.

— Při setkání s dětmi se nesmí zapomínat na sepjetí lesů a lesnictví s krajem, s regionem a na les jako zásobárnu vody. Uvažujeme také o splavování řeky Opavy. Na závěr našich setkání se scházíme u lesnické chaty u Dolního Hajnického rybníka. A určitě by děti potěšilo, kdyby za práci vykonanou pro les dostali i hezkou hodnotnou odměnu. Jsou to přece děti.“

Jiří Junek

1
2 3

1 Zátíší u Dolního Hajnického rybníka

2 Plocha vhodná k chemické přípravě

3 Opravená cvilinská hájenka

obchod s dřívím vyžaduje zkušenosti

V obchodu s dřívím velké zakázky obchoduje přímo Ředitelství LČR, s. p., Hradec Králové, většinou prostřednictvím HLDS, a. s. Regionální obchod probíhá přes KŘ, v případě navštívené LS Město Albrechtice přes KŘ Frýdek-Místek.

Od začátku letošního roku některé vybrané lesní správy obchodují část dříví samy. K nim patří i LS Město Albrechtice. Referentem pro obchod je zde spolu s dalšími kolegy Ing. Pavel Trumpeš.

— Je to lesník dokonale znalý této problematiky. Celý lesnický život pracuje v obchodu se dřevem. Nejprve jako mistr na manipulačním skladu na LZ Javorník, potom na LZ Javorník jako odbytář, stejnou funkci až do roku 1989 zastával i na podnikovém ředitelství Severomoravských státních lesů v Krnově. Potom působil u lesní akciové společnosti jako obchodní ředitel a dál, jak běžel čas, na různých pozicích v prodeji a nákupu dřeva.

— Když bylo rozhodnuto, že LS Město Albrechtice bude na základě tříleté smlouvy obchodovat s dřívím, přijal nabídku lesního správce a je neformálním vedoucím odbytu. Jak říká pan lesní správce – zná prostředí, firmy, lidi. Spolu s ním působí na lesní správě ještě dva expedienti a technik.

— Přímý obchod probíhá na sedmi revírech ze třinácti. Jeden expedient – Květoslav Petruška – má na starosti tři revíry a manipulační sklady Krásné Loučky a Holčovice, expedient Ing. František Mylek má na starosti čtyři revíry a manipulační sklad ve Městě Albrechticích. Expedice dříví probíhá v úzké spolupráci s revírníky.

Trocha poezie při nakládce

Ing. Pavla Trumpeše jsem se zeptal, co jsou jeho hlavní úkoly:

— „Je to plánování obchodní činnosti, jednání se zákazníky, kalkulace cen a hlavně dohled nad plynulým a rychlým tokem dřeva z OM k odběratelům.“

— Samozřejmě, když je to nutné, tak provádím i expedici dříví. Plánování probíhá tak, že se pro určité období provede úvaha těžeb (těžební projekt + momentální stav a výhled kalamiť), a z ní se vytvoří plán dodávek v sortimentech, samozřejmě se započtením počátečního i konečného stavu zásob. Tento plán se pak předává i s návrhem odběratelských kapacit a pro ně uvažovaných množství sortimentů na KŘ.“

Které jsou nejvýznamnější odběratelské firmy?

— „Zhruba dvě třetiny objemu dodávek jsou vázány na dvě velké firmy: Heinzel pulp Biocel Paskov, a.s., kam dodáváme vlákninu a kde přejímka probíhá vážením, a Mayr-Melnhof Holz Paskov, s. r. o., kam dodáváme kulatinu a kde probíhá elektronická přejímka.“

— Z plánovaných 38 tis. m³ dodávek dříví ve 3. čtvrtletí směřuje cca 23 tis. m³ do těchto firem.“

Jak je organizován systém dodávek?

— „Snažíme se o rovnoměrné plnění všech odběratelů, i těch nejmenších. Vychází se z čtvrtletních smluv a z nich vypočtených měsíčních podílů.“

— Některé velké firmy korigují přísun dříví vlastním systémem tzv. záměrů, vždy na týden dopředu. U nás je to např. fa Mayr-Melnhof. Během týdne se tyto záměry dají podle podmínek a možností upravovat. V případě časového přebytku či nedostatku se situace dá operativně řešit ve spolupráci s KŘ a ostatními lesními správami.“

Jak probíhá obchod na ostatních šesti revírech, na kterých LS neobchoduje se dřívím?

— „Dodavatelská firma, vybraná na základě výběrových řízení, provádí veškeré činnosti a dřevo od lesní správy nakupuje při pni za vysoutěženou cenu. Se dřívím potom obchoduje sama.“

Které firmy patří k nejvýznamnějším regionálním odběratelům?

— „V naší oblasti je regionální zpracování dřeva poměrně malé, činí cca 10–15 % objemu dodávek, a to včetně prodeje palivového dříví obyvatelstvu.“

— K pravidelným odběratelům patří např. firma MAD-WOOD, s. r. o., Město Albrechtice, které LS dodává smrk a modřín na výrobu šindelů, fa Petr Barvík – Balicho, Jindřichov ve Slezsku, která odebírá přesílené dříví na výrobu stavebního řeziva, a Pila Krnov, s. r. o., která vyrábí nosné konstrukce – krovy, potřebuje tedy borovou a smrkovou kulatinu.“

Zprava Ing. Pavel Trumpeš
a Květoslav Petruška

Jiří Junek

pojdte hádat a soutěžit s Lupínkem a Jehličkou

Rodová a druhová jména rostlin a zvíře se Jehlička
a Lupínkovi nějak pomotala. Napravíte tuto chybu?
Řešení nám napište do 15. října na níže uvedenou adresu.

Na obálku připište „Jehlička a Lupínek“.
Ze správných odpovědí vylosujeme vítěze
a odměníme je dárkem.

Adresa: Redakce časopisu Lesu Zdar, Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové

Rostliny:

Třezalka polní
Kostival ostrovid
Ostružiník běloocasý
Violka kolčava

Zvěř:

Rys lékařský
Zajíc tečkovaná
Lasice vonná
Jelenec křovitý

Foto Antonín Říha

pomáháme dětem získat nové poznatky o přírodě

ZEMĚ ŽIVITELKA A DĚTI

V Českých Budějovicích se koncem srpna konala výstava Země živitelka. Na výstavišti se představila řada firem z oblasti zemědělství. Pro děti byl připraven zábavně vzdělávací program na volném prostranství vedle výstavy Ministerstva zemědělství, na kterém se podílel jak Ústav hospodářské úpravy lesů, tak i Lesy ČR. Děti i mládež se po obdržení soutěžního lístku vydaly na jednotlivá stanoviště, kde si vyzkoušely svou šikovnost ve skládání dřevěného puzzle brouků nebo hodu míčkem na loupežníka, poznávání rostlin, živočichů, stop zvěře, stromů a dokonce i poznávaly podle hmatu uložené přírodniny v pytlíku. Jejich úsilí, snaha a znalosti byly náležitě odměněny dárky, které uplatní i v nadcházejícím školním roce.

Ing. Lucie Wojtylová

ŠKOLNÍ ROK JSME ZAKONČILI V LESE

Zástupci pěti škol z programu Les ve škole – škola v lese, které byly oceněny za zpracování zprávy z programu v uplynulém školním roce, se zúčastnili lesního setkání v Jeseníkách. Jako odměnu za celoroční práci v programu jely děti a jejich učitelé ze ZŠ a MŠ Raškovice, ZŠ a MŠ Choryně, ZŠ Luhačovice, ZŠ Laškov a ZŠ Chyžky na lesní setkání ve Vernířovicích v krásné oblasti CHKO Jeseníky. — Vykročili odvážně po stopách lesa do hluboké historie Země. Během třídní hry navštívili předchůdce lesů v prvohorách, druhohorách..., lesy doby praotce Čecha přes éry hradů a Karla IV. a panovnice Marie Terezie, až doputovali do doby současné. Každá skupinka si připravila prezentaci pro další účastníky. Děti měly nelehký úkol, do čtvrt hodinové prezentace vměstnat to nejlepší, co se jim v souvislosti s programem Les ve škole podařilo za poslední rok realizovat. Některé skupinky zaujaly

dětské publikum tak, že bylo slyšet špendlík spadnout. Nakonec i nejmladší druhačka zvládla náročnou exkurzi do CHKO s odborným výkladem lesníka a hrami. Za celoroční práci a její prezentaci ostatním získali účastníci drobné dárky od Lesů ČR a Sdružení TEREZA. A na závěr výpravy navštívili historickou ruční papírnu ve Velkých Losinách. Tam kromě zajímavých exponátů viděli i samotnou výrobu naživo.

— „Doufáme, že děti i pedagogové budou ve své práci dále pokračovat. Setkání se opravdu povedlo, bylo inspirací i pro nás, organizátory,“ říká Pavla Ernekerová, koordinátorka programu Les ve škole – škola v lese. Zajímavé nápady, fotky a práce škol budou otištěny na začátku školního roku 2008/09 v inspiračních novinách Les ve škole – škola v lese.

— Lesy ČR jsou garantem a finančním podporovatelem programu. Koordinátorem programu je Sdružení TEREZA. Projekt byl finančně podpořen v grantovém řízení MŽP.

DEN S LČR NA LS OSTRAVA

Již po druhé v době letních prázdnin pořádala dne 23. 8. LS Ostrava v prostorách Hornického muzea v Ostravě Den s LČR. Počasí bylo ideální na příjemnou procházku „naučnou stezkou“. Účastnily se jí především rodiny s dětmi ve věku od 4 do 16 let. Na naší stezce je čekala 4 stanoviště, na kterých plnily úkoly a zároveň se i bavily (Poznej svůj strom; Co ti létá nad hlavou?; Co to běhá po lese?; Jéé, květina, ale jaká?). Takto pojmenovaná stanoviště byla velkým lákadlem i pro dospělé, kdy i oni si mohli zopakovat to, co se učili ve škole. V cíli byli všichni odměněni drobnými dárky. Všichni zúčastnění odcházeli s úsměvem na tváři, což byla pro pracovníky LS Ostrava největší odměna.

Monika Vudarčíková

1 2 3

1 České Budějovice

2 Jeseníky

3 Ostrava

nové odborné publikace a knihy z oboru lesnictví a příbuzných oborů

LESNICKO-TYPOLOGICKÉ VYMEZENÍ, STRUKTURA A MANAGEMENT PŘIROZENÝCH BORŮ A BOROVÝCH DOUBRAV V ČR

Miroslav Mikeska, Stanislav Vacek a kolektiv (Romana Prausová, Jaroslav Šimon, Tomáš Minx, Vilém Podrázský, Václav Malík, Jaroslav Kobliha, Petr Anděl a Karel Matějka)

— Souborně a moderně pojatá monografie uceleně rozebírá problematiku lesnické typologie, fytoecologie, struktury a vývoje přirozených borových porostů a borových doubrav, ekotypů a základů genetické odolnosti borovice lesní i bioindikace imisní zátěže v borových porostech pomocí lišejníků. Komplexně pojaté dílo přispívá k objektivizaci rozšíření borů a borových doubrav a k jejich managementu, a to jak v lesích maloplošných, zvláště chráněných území, tak i v lesích hospodářských.

— Objektivizace potenciálu přirozených stanovišť je prakticky nenahraditelná pro stanovení vhodného managementu ochrany přírody, ale i pro stanovení základních pěstebních opatření v rámci přírodě blízkých způsobů obhospodařování lesních porostů. Kniha se zabývá širokým spektrem stanovišť a porostů, kde borovice patří k edifikátorům (to je k dominantním druhům rostlin ve společenstvu, které mají rozhodující vliv na vývoj ostatní složky společenstva), nebo k významným druhům přirozené a cílové druhové skladby lesa. Z tohoto pohledu je využití uváděných poznatků velmi cenné

zejména pro ochranářský management a lesnickou praxi.

— Monografie vznikla díky podpoře projektu Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze – NAZV IG58031 Význam přírodě blízkých způsobů pěstování lesů pro jejich stabilitu, produkci a mimoprodukční funkce, NPV II MŠMT 2B06012 – Management biodiversity v Krkonoších a na Šumavě a výzkumného záměru Lesnické a dřevařské fakulty MZLU v Brně – VZ MSM 6215648902 – Les dřevo – podpora funkčně integrovaného lesního hospodářství a využívání dřeva jako obnovitelné suroviny 2005–2010 a díky finanční podpoře Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, která tuto monografii schválila a doporučuje jako ověřenou metodiku (metodickou příručku) v ochraně přírody.

Vyd. Lesnická práce, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, 2008
/přiděleno technické knihovně LČR HK/

FAKTA A MÝTY O ČESKÉM LESNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

— Sborník referátů ze semináře (Praha, 24. 6. 2008) organizovaného Stálou komisí Senátu pro rozvoj venkova a Českou zemědělskou univerzitou v Praze, Fakultou lesnickou a dřevařskou, pod odbornou záštitou a za finanční podpory Ministerstva zemědělství, úseku lesního hospodářství. Cílem semináře bylo podat objektivní informace o současném stavu a vývoji našich lesů nejen odborné veřejnosti a zainteresovaným politikům, ale zejména zástupcům

tisku, rozhlasu a televizi. Přetrvávající mýty a zkreslené informace o hospodaření v lesích vyvraceli přední čeští odborníci na základě konkrétních vědeckých poznatků a objektivních statistických údajů. Vyd. Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR v Tiskárně a vydavatelství 999 Pelhřimov, Praha, 2008
/darováno technické knihovně LČR HK/

80 LET OD ZALOŽENÍ VOGTOVY OBORY NA DĚČÍNSKÉM SNĚŽNÍKU A VLIV VÝŽIVY NA KVALITU JELENÍ ZVĚŘE

— Sborník ze semináře (Jílové u Děčína, 28.–29. 5. 2008), který pořádala Českomoravská myslivecká jednota, Okresní myslivecký spolek Děčín, ve spolupráci s Lesy České republiky, s. p., a redakcí časopisu Svět myslivosti. Součástí sborníku je DVD, které obsahuje desetiminutový němý film Československé myslivecké jednoty „Kapitální jeleni na Vysokém Sněžníku“ z roku 1935.

Vyd. Lesnická práce, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, 2008
/darováno technické knihovně LČR HK/

SPEKTRUM DŘEVIN – VYOBRAZENÍ, POPIS A SROVNÁVACÍ ÚDAJE
SPEKTRUM DŘEVIN – VZORKOVNÍK /z rakouského originálu
„Holzspektrum – Ansichten, Beschreibungen und Vergleichswerte“ z roku 2006/
Josef Fellner, Alfred Teischinger a Walter Zschokke

— Publikace Spektrum dřevin včetně vzorkovníku, které tvoří dvousvaz-

kový komplet v pouzdru, vydalo proHolz Austria, pracovní společenství rakouského lesnictví a dřevařství s cílem účinné propagace dřeva pomocí marketingu, reklamy a informace. Byla vydána pro proLignum, společnou iniciativu organizací České asociace podnikatelů v lesním hospodářství a proHolz Austria, jejímž cílem je provádění reklamy na dřevo jako materiál a podpora možnosti využití dřeva jako obnovitelné suroviny v České republice. Informační materiál se soustřeďuje na 24 dřevin, které v Rakousku zdomácněly nebo se nejvíce pěstují (javor, bříza, hrušeň, buk, douglaska, kaštanovník, tis, dub, břek, olše, jasan, smrk, habr, borovice, třešeň, modřín, lípa, ořešák, topol, platan, akát, jedle, jilm a limba).

— Základ publikace „Spektrum dřevin – vyobrazení, popis a srovnávací údaje“ zahrnuje popis, vlastnosti, doporučené oblasti používání, fyzikální a mechanicko-technologické hodnoty výše zmíněných 24 dřevin. Vzorky pro zobrazení vzhledu dřevin byly vybrány pokud možno reprezentativně a reprodukce je zpracována co možná nejpřirozeněji. Dále následují další informace o dřevě: fyzikální a mechanicko-technologické hodnoty jehličnanů a listnáčů, první setkání se dřevem – jak vidět a rozumět dřevu, řez, znaky dřeva, modifikované dřevo – nové technické masivní dřeviny, barva dřeva, barevná paleta, barevné změny působením ultrafialového světla a změny povrchu působením po-

větrnostních vlivů. Závěr publikace obsahuje literaturu, normy, odkazy, glossář a tiráž.

— Publikace „Spektrum dřevin – vzorkovník“ obsahuje barevné tisky náhledů dřev na perforovaných listech. Jedná se o sbírku výše uvedených 24 dřevin. Vzorky pro zobrazení vzhledu dřevin byly vybrány pokud možno reprezentativně a reprodukce je zpracována co možná nejpřirozeněji. Každá dřevina je představena vyobrazením v přírodním stavu a s lakovaným povrchem. Vyobrazení dřeva je vždy jedinečné. Každý strom, každý kus dřeva je jiný, byť se jedná o stejný druh.

Vyd. proHolz Austria pro proLignum (proLignum cz, s. r. o., Praha), 2007
/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

JELENI V ŘÍJI

Bohumil Tvrzský

— V publikaci jsou popsány hlasové projevy jelenů podle věku, výrazy hlasových projevů jelenů, historie výroby vábnic, schéma řevnic, technika troubení, vábení, říje, lov, zhvozy, preparace trofejí, typy jelení zvěře, významné osobnosti, jelení zvěř v kultuře...

Vyd. Gloria, Kyjov, 1996
/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

BALISTIKA

STŘELY, PŘESNOST STŘELBY, ÚČINEK

/z německého originálu „Geschosse, Ballistik, Treffsicherheit, Wirkungsweise“ z roku 2004/

Beat P. Kneubuehl

— Kniha se věnuje problematice dějů ve zbrani, pohybu, konstrukci a účinku střel. Cílem úvodní kapitoly je seznámit čtenáře se základními fyzikálními veličinami, zákony a jevy, významnými pro obory balistiky a konstrukce střeliva. Vzhledem k původnímu účelu střely je hlavní pozornost věnována nauce o pohybu – mechanice.

— Při studiu dějů v palných zbraních se dále uplatňují nauky o teple (termodynamika) a o proudění tekutin (hydromechanika). O těchto fyzikálních vědách kniha pojednává jen v rozsahu nezbytně nutném pro porozumění tepelným a hydro-mechanickým jevům v souvislosti s palnými zbraněmi. V kapitole třetí jsou základní technické informace o vlastnostech zbraní a střeliva, které bezprostředně souvisí s balistickými ději. Zároveň je zde vysvětleno základní názvosloví, které je v knize dále používáno.

— Následující tři kapitoly potom představují jádro knihy. Kapitola Balistika popisuje ve třech oddělech děje od počátku výstřelu až po dopad střely na cíl. Dalšími tematickými okruhy jsou zpětné působení výstřelu na střelce a dráha střely po kontaktu s překážkou. Vyhodnocení a posouzení obrazců zásahu je důležitým úkonem při stanovení pravděpodobnosti a prognózy zásahu. Tato problematika se věnuje pátá kapitola Kritéria zásahu. Čtenář zde najde například i odpověď na otázku, proč střela téměř nikdy nezasáhne cíl přesně tam, kde bychom očekávali. Šestá kapitola Střely a jejich účinek se snaží obsáhnout různorodost střel a analyzovat jejich konstrukce. Ačkoliv mnohé střely vznikly na základě intuitivních návrhů, přesto lze jejich účinek nebo selhání v cíli vysvětlit podle fyzikálních zákonů. Další oddíl této kapitoly se zabývá účinkem střel na člověka a zvěř. Přitom se hlavní pozornost věnuje kritickému zhodnocení různých kritérií účinnosti střel.

— V dodatku jsou uvedeny převodní koeficienty pro přepočet anglo-amerických jednotek na metrické a naopak. Tabulky uvádějí fyzikální a balistické údaje nejběžnějších střel, připojeny jsou tabulky střelby nejčastěji používaných střel krátkých a dlouhých palných zbraní. Seznam použitých pojmů s jejich definicemi má osvětlit význam často nesprávně používaných odborných výrazů. Je na čtenáři, zdali se bude zabývat rovnicemi, které doprovází výklad. Jejich význam je v textu v naprosté většině případů vysvětlen slovně.

Vyd. Naše vojsko, Praha, 2004
/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

ČESKÁ ZBROJOVKA HISTORIE VÝROBY ZBRANÍ V UHERSKÉM BRODĚ

David Pazdera a Jan Skramoušský

— V knize se příběh proměn a vzestupu uherskobrodské zbrojovky v letech 1936–1992 dočkal rozsáhlého systematického a graficky výpravného zpracování. Hlavní kapitoly o vývoji továrny doplňují podkapitoly věnované jednotlivým modelům zbraní, které se v daném období v Uherském Brodě vyráběly. Každá zbraň je navíc představena tabulkou se základními technickými daty a dostupnými údaji o období a objemu výroby.

— Rychlou orientaci v průběhu produkce všech zmiňovaných modelů umožňuje souhrnný grafický přehled. Závěr publikace tvoří stručné

představení současného stavu a výrobního programu České zbrojovky, a. s., Uherský Brod.

Vyd. Česká zbrojovka, a. s., Uherský Brod, 2006

/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

RIZIKA ONEMOCNĚNÍ ZÍSKANÝCH V PŘÍRODĚ A Z POTRAVIN

Vlasta Svobodová, Pavol Dubinský, Wladyslaw Cabaj, Tamás Sréter a kolektiv

— Informační publikace mezinárodního autorského kolektivu odborníků – parazitologů – Maďarska, Polska, Slovenska a České republiky pod editorským vedením prof. MVDr. Vlasty Svobodové, CSc., seznamuje čtenáře se základními biologickými charakteristikami a nakažovou situací trichinelózy a echinokokózy, dvou velmi závažných parazitárních chorob, přenosných ze zvířat na člověka. Společným jmenovatelem těchto parazitárních infekcí je jejich cirkulace u volně žijících, ale i domácích zvířat. Přední odborníci na problematiku těchto onemocnění prezentují v předkládané publikaci nejen základní biologické informace o původcích těchto závažných onemocnění, ale také dokladují současný výskyt těchto chorob v Polsku, v Maďarsku, na Slovensku a v České republice. Pro pochopení cest přenosu ze zvířat na člověka uvádí autoři u jednotlivých parazitů údaje o biologii a výskytu u lidí a zvířat. Popisují rovněž klinické příznaky onemocnění, terapii, ale především prevenci. Publikace je určena široké veřejnosti, neboť možnost nakažení těmito dvěma závažnými parazitózami je potenciálním nebezpečím nejen pro myslivce, zpracovatele a konzumenty nedostatečně kuchyňsky upravené zvěřiny v případě trichinelózy, ale i pro sběrače lesních plodů, houbaře, zahrádkáře a především chovatele psů v případě echinokokózy.

Vyd. NOVIKO, a. s., Brno, 2006
/darováno MVDr. Pavlem Forejtkem technické knihovně LČR HK/

NOVÉ NEJLEPŠÍ RADY PRO MYSLIVCE

/z německého originálu „Noch mehr Tipps für Jagd und Jäger“ z roku 2007/

Gert G. von Harling a Carsten Bothe

— Tato kniha, která navazuje na titul „Nejlepší rady pro myslivce“ z roku 2006, vznikla na základě zkušeností autorů získaných během mnohaleté myslivecké praxe v různých německých i zahraničních honitbách. Kniha nabízí čtenářům mnoho dobrých rad k usnadnění lovu a pobytu v přírodě.

Doplňkem je řada dobrých nápadů a potřebných maličkostí pro les i loveckou chatu.

Vyd. Vydavatelství Víkend, s. r. o., Praha, 2008

/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

VÝCHOVA PSA PODLE LINDY TELLINGTON-JONES

/z německého originálu „Tellington-Training für Hunde“ z roku 1999/

Linda Tellington-Jones

— Linda Tellington-Jones je zakladatelka doteků TTouch a metody TTeam. Mnoho veterinářů, ošetřovatelů zvířat, trenérů a přátel zvířat na celém světě používá její úspěšnou metodu u psů, u koní i jiných domácích nebo divokých zvířat. Autorka v knize poskytuje praktický návod, jak lze novou formou komunikace se psem pomocí speciálních doteků a cviků zlepšit jeho schopnosti vnímání, učení, zvýšit jeho důvěru a sebejistotu a vychovat z něho spolehlivého společníka.

Vyd. Nakladatelství Brázda, s. r. o., Praha, 2008
/zakoupeno v Lesnické práci, s. r. o., Kostelec nad Černými lesy, pro technickou knihovnu LČR HK/

Jiří Uhlíř

aktualizace platných norem

V měsíci červenci a srpnu došlo k aktualizaci těchto norem:

Nové normy

- ČSN EN 15254-4 (730855) Rozšířená aplikace výsledků zkoušek požární odolnosti – 7.2008
 ČSN EN 1366-9 (730857) Zkoušení požární odolnosti provozních instalací – 7.2008
 ČSN EN 1993-1-5/NA (731401) Design of steel structures – 7.2008
 ČSN EN 14989-2 (734242) Komíny – 7.2008
 ČSN EN 15362 (755645) Chemické výrobky používané pro úpravu vody v plaveckých bazénech – 7.2008
 ČSN EN 752 (756110) Venkovní systémy stokových sítí a kanalizačních přípojek – 7.2008
 ČSN P ISO/TS 20281 (757018) Jakost vod – 7.2008
 ČSN EN 14944-3 (757334) Vliv cementových výrobků na vodu určenou k lidské spotřebě – 7.2008

Opravy a změny norem

- ČSN EN 15330-1 (735987) Povrchy pro sportoviště – 7.2008 Oprava 1
 ČSN ISO 5667-18 (757051) Jakost vod – Odběr vzorků – 7.2008 Oprava 2

Seznam všech platných norem (pouze výše zmíněných vybraných řad) je na intranetu v sekci Archiv LČR – program sgArchiv IW – sekce normy.

Odebírané řady

- 01 09 Environmentální management
 48 Lesnictví
 49 Průmysl dřevozpracující
 73 Navrhování a provádění staveb
 75 Vodní hospodářství

Odvětvové technické normy

- TNV 75 Vodní hospodářství
 TNO 83 Odpadové hospodářství

Ivo Šlesinger

V MĚSÍCI ŘÍJNU OSLAVÍ VÝZNAMNÁ ŽIVOTNÍ JUBILEA TITO PRACOVNÍCI LČR:

PADESÁTINY

JIRÍ ČECH	LS TOUŽIM
ING. PAVEL HERODEK	LS KARLOVICE
IVANA JARMAROVÁ	LS KARLOVICE
KAREL PIVOŇKA	LS NÁMĚŠŤ N. O.

ŠEDESÁTINY

JAN HAŠEK	LZ KONOPIŠTĚ
JAN FILIP	LS NOVÉ HRADY
ING. JOSEF KOHOUT	LS ŠTERNBERK
ZDENĚK LUKÁŠEK	LS PROSTĚJOV
ALEŠ MRKVICA	LS ROŽNOV P. R.
ŠTĚPÁN SOUCHA	LS VODŇANY
JINDŘICH TOMAN	LZ ŽIDLOCHOVICE
ING. JAROSLAV ZÁTOPEK	KŘ FRÝDEK-MÍSTEK

**VŠEM JUBILANTŮM PŘEJEME
HODNĚ ZDRAVÍ A ŠTĚSTÍ DO DALŠÍCH LET.**

Foto Jarmila Navrátilová

Některé odstraněné škody po povodni 1998

1 2
3 4
5

1 Potok Hluky – povodňové škody

2 Přehrážky s retenčním prostorem na potoce Hluky (Kounov) vybudovaná po povodni. Tělo přehrážky tvoří obkladní zdivo z lomového kamene na cementovou maltu s betonovým jádrem s ocelovou výztuží

3 Lomský potok – zdevastované a zanesené potoční koryto vlivem ničivé červencové povodně 1998 v obci Hlinné

4 Úprava koryta Osečnického potoka v intravilánu obce Osečnice. Stabilizaci potočního koryta zajišťují pobřežní zdi z lomového kamene a dlažby na cementovou maltu

5 Lomský potok v intravilánu obce Hlinné, stabilizace koryta vodního toku pobřežními zdmi

Foto: ST – oblast povodí Labe

